
MEMÒRIA

2018

EL BORN

CCM

ÍNDEX

1 PRESENTACIÓ 2018

2 PATRIMONI I RECERCA

2.1. CONSERVACIÓ

- 2.1.1. CONTROL I SEGUIMENT DE L'ESPAI ARQUEOLÒGIC
 - 2.1.1.1. TRACTAMENTS DE CONSOLIDACIÓ, RESTAURACIÓ I MILLORA
 - 2.1.1.2. SEGUIMENT DE L'ENTORN AMBIENTAL
 - 2.1.1.3. SEGUIMENT DE L'ACTIVITAT MICOLÒGICA
 - 2.1.1.4. SUPERVISIÓ D'ACTUACIONS EXTERNES
- 2.1.2. ACOMPANYAMENT DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
- 2.1.3. CONSERVACIÓ PREVENTIVA DE LES EXPOSICIONS
 - 2.1.3.1. REVISIÓ I MANTENIMENT DE L'EXPOSICIÓ PERMANENT
 - 2.1.3.2. CONSERVACIÓ PREVENTIVA EN EXPOSICIONS TEMPORALS
- 2.1.4. DIFUSIÓ DE LA CONSERVACIÓ PREVENTIVA I LA RESTAURACIÓ

2.2. DOCUMENTACIÓ

2.3. RECERCA. PROGRAMA ARQUEOBORN

- 2.3.1. ESTAT DE REDACCIÓ DE LES MEMÒRIES D'EXCAVACIÓ
- 2.3.2. INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
- 2.3.3. ACTIVITATS DE FORMACIÓ (veure 4.2.2)
- 2.3.4. DIFUSIÓ I INTERNACIONALITZACIÓ DE LA RECERCA

3 PROGRAMES PÚBLICS

3.1. EXPOSICIONS

- 3.1.1. "MONTSERRAT ROIG, 1977. MEMÒRIA I UTOPIA"
- 3.1.2. "UNA INFÀNCIA SOTA LES BOMBES"

3.2. EDUCACIÓ

- 3.2.1. EDUCACIÓ PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA
 - 3.2.1.1. PROJECTES DE PROXIMITAT MUSEU-ESCOLA BORN CCM
- 3.2.2. EDUCACIÓ SUPERIOR
- 3.2.3. CURSOS ESPECIALITZATS

3.3. ACTIVITATS

- 3.3.1. PROGRAMACIÓ FAMILIAR
 - 3.3.1.1. BORNET DE CANÇONS
 - 3.3.1.2. TEATRE
 - 3.3.1.3. CINEMA
 - 3.3.1.4. FLIQUETS

3.3.2. CICLES

- 3.3.2.1. ACTIVITATS EN EL MARC DE L'EXPOSICIÓ «MONTSERRAT ROIG, 1977. MEMÒRIA I UTOPIA»
- 3.3.2.2. ACTIVITATS EN EL MARC DE L'EXPOSICIÓ «UNA INFÀNCIA SOTA LES BOMBES»

3.3.3. ACTIVITATS COMUNES DE L'ICUB

- 3.3.3.1. IN MUSEU
- 3.3.3.2. LA NIT DELS MUSEUS
- 3.3.3.3. BIG DRAW
- 3.3.3.4. ENTRE TALLERS I MUSEUS BCN

3.3.4. COMMEMORACIONS I EFEMÈRIDES

- 3.3.4.1. FESTA DE CARNESTOLTES
- 3.3.4.2. DIA DE LA DONA
- 3.3.4.3. PRIMAVERA REPUBLICANA
- 3.3.4.4. BROTS DE MEMÒRIA. INSTAL·LACIÓ ARTÍSTICA DE NADAL

3.3.5. ACTES DIVERSOS, EN COL·LABORACIÓ I COPRODUCCIONS

- 3.3.5.1. VETLLADA AVENIR
- 3.3.5.2. "UNDER"
- 3.3.5.3. ACTIVITATS MUSICALS EN EL MARC DEL CONCURS DE PIANO MARIA CANALS (64a EDICIÓ)
- 3.3.5.4. FIDDLE CONGRESS
- 3.3.5.5. FESTIVAL SIMFÒNIC
- 3.3.5.6. BARCELONA CREATIVE COMMONS FILM FESTIVAL
- 3.3.5.7. JORNADA DE LA XARXA DE COMUNITATS DE MEMÒRIA
- 3.3.5.8. NIT DE CIRC DELS PREMIS ZIRKÒLIKA DE CIRC DE CATALUNYA 2018

3.4. CONFERÈNCIES, JORNADES, CONGRESSOS

- 3.4.1. ACTES EN EL MARC DE L'EXPOSICIÓ «MONTSERRAT ROIG, 1977. MEMÒRIA I UTOPIA»
- 3.4.2. II SIMPOSI INTERNACIONAL D'ARQUEOLOGIA D'EL BORN CCM
- 3.4.3. I SIMPOSI DESCOLONITZAR EUROPA
- 3.4.4. ELS 68S A EL BORN CCM
- 3.4.5. I MEMORIAL MAURICE HALBWACHS
- 3.4.6. TRIÀLEGS. CIUTAT I MEMÒRIA

ÍNDEX

3.5. PUBLICACIONS

3.6. COMUNICACIÓ

- 3.6.1. CAMPANYES
- 3.6.2. PORTAL WEB
- 3.6.3. CANALS ON-LINE
 - 3.6.3.1. TWITTER
 - 3.6.3.2. FACEBOOK
 - 3.6.3.3. INSTAGRAM
 - 3.6.3.4. YOUTUBE
 - 3.6.3.5. COMPARATIVA XARXES SOCIALS 2017-2018
- 3.6.4. PRESENCIA ALS MITJANS / PREMSA
 - 3.6.4.1. DADES TRIMESTRALS
 - 3.6.4.2. PUBLICITAT MITJANS I EXTERIOR

3.7. PÚBLICS

- 3.7.1. ACCESSIBILITAT I INCLUSIÓ

4. COL·LABORACIONS I RELACIONS EXTERNES

5. ORGANITZACIÓ

- 5.1. RECURSOS HUMANS
- 5.2. MEMÒRIA ECONÒMICA
- 5.3. OBRES I MANTENIMENT/ INFRAESTRUCTURES
- 5.4. LLOGUER D'ESPAIS

6 RESUM D'INDICADORS

7. CALENDARI 2018 D'ACTIVITATS

1

PRESENTACIÓ

2018

EL
BORN
CCM

CENTRE
DE CULTURA
I MEMÒRIA

EL BORN
CCM

EL BORN CCM 2018. VISIÓ I ESTRATÈGIA PER A 2023 SOBRE BASES CONSOLIDADES

El setembre de 2018, El Born Centre de Cultura i Memòria va complir el primer lustre de vida pública. Coincidint amb aquesta efemèride, l'equip ha estat immers en un procés de treball per a definir la visió de l'equipament en els propers cinc anys. El document *Estratègia El Born CCM 2023. Lloc, ciutat, memòria. 8.000 m² per a connectar passat i present* reprèn tot allò que s'ha consolidat fins avui i ho integra en un plantejament innovador d'institució reflexiva, inclusiva i compromesa amb una societat que pensa críticament i que es vol més democràtica i plural.

Paral·lelament, el Centre ha prioritzat quatre eixos de programació al voltant de la recerca i la dinamització arqueològiques; el pensament contemporani sobre la memòria pública; l'acció educativa i cultural de proximitat; i la internacionalització.

El programa ArqueoBorn s'ha articulats, d'una banda, amb la celebració del II Simposi Internacional d'Arqueologia, sobre «El Rec Comtal: l'aigua dibuixa la ciutat. Barcelona, segles I-XXI», i amb la publicació de les actes del primer Simposi. D'altra banda, s'ha realitzat la tercera campanya d'intervenció i formació arqueològiques. Per tercer any consecutiu, El Born CCM ha implementat una campanya d'excavació que es combina amb la formació de futurs arqueòlegs, ja que des de 2016 el jaciment s'inclou dins de les pràctiques obligatòries dels alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona. En aquesta ocasió, la intervenció s'ha centrat en la Casa Santmartí, un lloc clau per entendre l'evolució urbanística d'aquesta part de la ciutat, ja que es troba entre el Rec Comtal, el pla d'en Llull i el pla del Bornet.

El Born CCM, com a lloc urbà, proporciona a la ciutat un recurs excepcional des d'on pensar la memòria des del present. La programació s'ha servit de les exposicions temporals, així com de simposis, jornades i cursos, per desenvolupar aquest objectiu, tot innovant temàtiques i formats. N'han estat exemples l'exposició «Una infància sota les bombes», coproduïda amb l'Institut de Passats Presents en el marc de la programació de ciutat «Barcelona bombardejada»; el simposi «Descolonitzar Europa. Memòries colonials i construcció de la diferència»; el curs monogràfic «La memòria i els llocs de la transmissió. Una perspectiva de gènere», impartit per Fina Birulés; i les jornades Triàlegs, que en el futur tindran una periodicitat biennal.

La programació pública del Centre ha potenciat especialment els eixos d'educació i escola, i creació i proximitat, amb la introducció de programes impulsats per l'ICUB i la interlocució amb diversos centres i col·lectius. En són exemples la vinculació amb la 10a edició del programa «En Residència» (curs 2018-2019); el desenvolupament dels programes «Patrimonia'm. Col·leccions», «Entre tallers i museus» i «La clau és la pau»; el treball conjunt amb la Xarxa de Comunitats de Memòria i el Pla de Barris; o la coproducció de l'espectacle de circ *UNDER. Històries sota terra* amb l'associació Zirkòlika (Districte Ciutat Vella) en ocasió del 250è aniversari del naixement del circ modern, i la producció de l'obra escultòrica de llum i so de Xavier Bové *Brots de memòria*.

El Born CCM ha incrementat la presència internacional del seu projecte mitjançant diverses accions, com ara l'assistència de membres de l'equip en certàmens internacionals, o la signatura del conveni amb el Consejo Latinoamericano de Ciencias Sociales–CLACSO per al desenvolupament comú de projectes en l'àmbit de les polítiques de memòria. Dins d'aquest marc es va celebrar el col·loqui «Nombrar el pasado en la ciudad contemporánea. Memoria, política i comunidad».

2
FONS
I COL·LECCIONS

EL BORN
CCM

Tot i que El Born CCM no té col·lecció museística, gestiona dos conjunts que conformen el seu fons patrimonial i té cura de la seva conservació preventiva: el conjunt arqueològic i el dipòsit de peces exposades a la mostra permanent «Barcelona 1700. De les pedres a les persones».

2.1. CONSERVACIÓ

2.1.1. CONTROL I SEGUIMENT DE L'ESPAI ARQUEOLÒGIC

El Born CCM segueix un programa continuat de manteniment i conservació dels espais patrimonials.

L'objectiu del programa de manteniment és aconseguir uns nivells adequats de neteja de les superfícies i estructures. Cada setmana se supervisa la totalitat del jaciment i, paral·lelament, es realitzen sessions rotatives de treball per àrees concretes d'aspiració dels espais. Com en anys anteriors, constatem que les àrees obertes i els circuits transitats requereixen més dedicació que els espais que es troben protegits sota el forjat. Al llarg del 2018 s'han destinat aproximadament **520 hores a les tasques de manteniment d'aspiració en sec i neteja i unes 225 a fer revisions generals dels espais**. En total, s'han aspirat aproximadament 6.800 m².

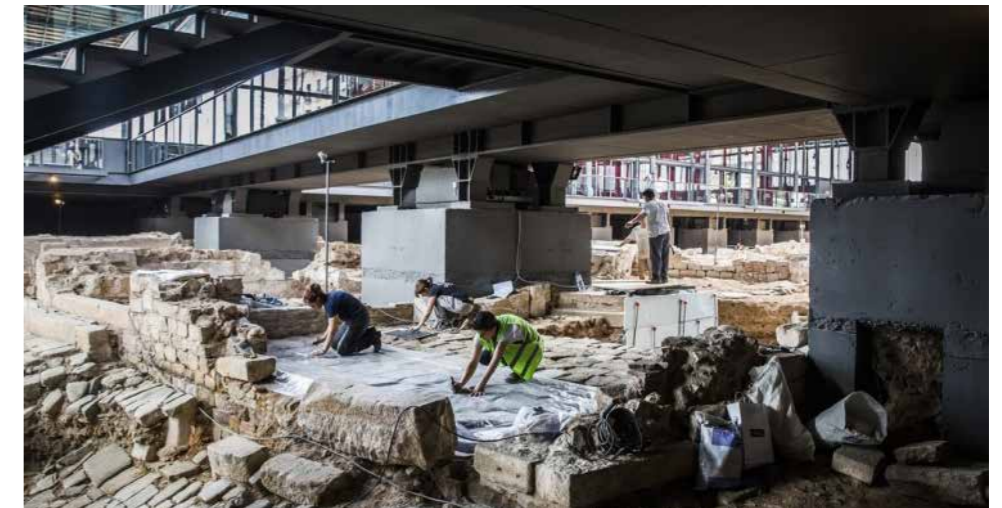
Pel que fa a l'efecte de les visites en la conservació de l'espai, no hem detectat cap alteració concreta, més enllà de les tasques de manteniment dels carrers terrosos necessàries per treure les petjades i l'arrossegament del material. Tanmateix, en alguns punts del circuit s'acusen les conseqüències del fregament continuat, amb un cert ennegriments de les superfícies.

L'any 2018 s'han comptabilitzat **18.600** visitants al jaciment (11.490 visites generals + 7.110 en grups escolars), que incrementen el nombre acumulat de visites fins a 120.000 persones aproximadament. Cal destacar que en algunes dates assenyalades es realitzen visites gratuïtes, en grups de vint persones, amb una durada i un recorregut limitats. Durant qualsevol d'aquestes jornades s'arriben a comptabilitzar en un sol dia ben bé la meitat dels visitants del mes (que se situa entre els 350-600 aproximadament): el 2018, la Nit dels Museus (695), la diada de la Mercè (484) i iN MUSEU (304).

Neteja de pintades a la façana de l'edifici.

Equip de restauració fent la documentació per a l'aixecament del paviment previ a la intervenció arqueològica.

Tractaments de consolidació, restauració i millora

Una bona preservació de l'espai també inclou les actuacions puntuals de caràcter curatiu en aquells punts l'estat dels quals cal millorar o bé que han patit alteracions accidentals.

Durant el 2018 han estat 16 els punts on s'ha intervingut (numerats del 115 al 130). La meitat són tractaments de consolidació i millora pròxims a l'àrea d'intervenció arqueològica efectuada al juliol de 2018 (Casa Santmartí) i la resta són petites actuacions de reparació. Els restauradors també han efectuat tractaments especialitzats per a l'extracció de dos *grafitis* a les façanes exteriors de l'edifici.

En total, s'han invertit 52 hores en les intervencions de restauració i tractaments diversos.

A banda, els restauradors han auxiliat en tasques de protecció d'estructures properes i en la recuperació de materials mobles delicats.

Seguiment de l'entorn ambiental

El conjunt arqueològic no disposa de sistema de climatització; per tant, no s'exerceix cap control actiu sobre les condicions ambientals que s'hi desenvolupen. Tanmateix, sí que duu a terme un seguiment continuat de lectures. A partir de cinc sondes *datalogger* instal·lades en diversos punts del jaciment, es recullen i s'emmagatzemen registres de temperatura i humitat en lapsos de vint minuts. En total, el 2018 s'han enregistrat **131.400 lectures**, que posteriorment cal interpretar.

PERÍODE	2014		2015		2016		2017		2018	
	TEMP (C)	HR (%)	TEMP (C)	HR (%)	TEMP (C)	HR (%)	TEMP (C)	HR (%)	TEMP (C)	HR (%)
1r trimestre	13,62	61,91	12,6	60,8	13,86	62,02	13,33	67,8	12,83	64,27
2n trimestre	19,28	69,02	19,76	68,93	18,07	70,78	20	70,08	19,46	73,22
3r trimestre	24,14	71,66	24,71	70,95	25,04	69,48	24,63	72,73	25,55	73,94
4t trimestre	17,35	67,41	16,68	71,04	16,68	71,88	16,36	63,80	16,82	70,39
ANUAL	18,60	67,50	18,44	67,93	18,41	68,54	18,58	68,60	18,67	70,48

El 2018 ha presentat lleugers canvis respecte de cicles anuals anteriors (2014-2017). El principi d'any ha estat més fred que els anteriors i, en general, l'ambient ha estat més humit. Destaquem la jornada de l'1 de març, en què tant el jaciment com el paviment de visita de balconada van romandre molls fins al migdia; fins i tot les columnes de ferro condensaven aigua a causa d'uns nivells extraordinàriament elevats d'humitat ambiental.

Aquestes conclusions s'extreuen a partir de la mitjana de tots els valors enregistrats per les cinc sondes distribuïdes al llarg de l'espai. Cal destacar les dades següents: d'una banda, la uniformitat que es dona a tot el conjunt de l'espai i, d'altra banda, que, malgrat ser un edifici obert i permeable a la climatologia externa, realment fa d'aïllant respecte de l'exterior; si més no, suavitza els contrastos i oscil·lacions.

Subsòl

En la línia de fer el seguiment dels riscos potencials des del punt de vista de la conservació, s'efectuen lectures periòdiques de les fluctuacions del nivell freàtic. El 2018 hem obtingut un total de 284 mesures enregistrades al llarg de 71 dies des de gener fins a desembre.

La gràfica mostra que el freàtic segueix la mateixa dinàmica any rere any. Així doncs, el 2018 s'ha comportat de manera gairebé idèntica a l'any anterior i els mesos estivals han estat els que han presentat uns nivells freàtics una mica inferiors (tot i que, en contraposició, també han estat els mesos ambientalment més humits). La gràfica també indica que entre els anys 2015 i 2016 i l'any 2017 va detectar-se una baixada general d'uns 5 cm, mentre que el 2018 s'han mantingut uns nivells força similars als de l'any anterior.

Fora del seguiment, l'única acció activa que es duu a terme per tractar el subsòl és mantenir en funcionament constant un dispositiu d'electroosmosi invertida, que actua sobre una àrea limitada. L'objectiu és l'aplicació de principis físics en els moviments hídrics del subsòl. El fenomen d'inversió elèctrica que provoquen les ones magnètiques emeses pretén frenar la tendència de la humitat d'ascendir per capilaritat fent servir els murs verticals com a vehicle.

Aquestes millores s'han de valorar a llarg termini, però sembla que s'està detectant una certa eficàcia.

La humitat relativa continua sent el factor més preocupant quant a la conservació del jaciment, tant pels efectes que es produeixen per condensació ambiental com per les oscil·lacions de la humitat del subsòl. La conseqüència directa és l'alternança entre superfícies molles i l'assecament d'aquestes, així com l'aparició de dipòsits de sals solubles.

Seguiment de l'activitat micològica

Durant el 2018 s'ha continuat el seguiment de l'activitat micològica en una àrea concreta de l'espai arqueològic. Es tracta d'un treball de recerca efectuat juntament amb els doctors Antonio Gómez-Bolea i Néstor Luis Hladun, de la Unitat de Botànica i Micologia de la Universitat de Barcelona. Amb l'anàlisi de tots els espècimens recollits s'ha pogut constatar la classificació taxonòmica de l'espècie i datar-ne l'origen.

Supervisió d'actuacions externes

El programa de conservació preventiva del jaciment arqueològic inclou la supervisió de qualsevol tipus d'actuació que hi tingui lloc i que, per la seva envergadura o singularitat, suposi riscos d'alteració no desitjats o requereixi l'entrada a espais fora de l'abast de la visita habitual. Per aquest motiu, acompanyem altres equips del Centre per a la preparació de muntatges o actuacions diverses que tenen lloc al jaciment i es prenen les mesures preventives necessàries. En aquest any destaquem les actuacions següents:

- **Departament de Comunicació**

- 13 de febrer: gravació d'un clip per al programa *La Història de l'Aigua. El Rec Comtal*, per ser emès a TV3. Presentador: Francesc Mauri (climatòleg); convidat: Dr. Mariano Barriandos (historiador i paleoclimatòleg).
- 5 d'abril: sessió fotogràfica de Jordi Casañas, en promoció del *Dia de la Bici* per al Departament d'Ecologia Urbana.

- **Departament d'Activitats**

Supervisió preventiva d'efemèrides que tenen el jaciment com a escenari:

- Diada castellera: 11 de setembre. Aixecament de quatre pilars al carrer Joc de la Pilota, al jaciment.
- Nadal 2018-19: instal·lació de llum i so «Brots de Memòria», que suposa tres dies de muntatge i l'extensió de més d'un centenar de torxes de llum al llarg de la meitat nord-oest del jaciment.

2.1.2. ACOMPANYAMENT DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

El conjunt arqueològic d'El Born CCM, una de les àrees d'arqueologia urbana més grans conservades a Europa, és un dels punts essencials d'El Born CCM. El seu estudi, preservació i difusió són aspectes que es desenvolupen al llarg de l'any en diferents formats i activitats col·laborant estretament amb els diferents departaments del Centre, molt especialment amb el Departament de Continguts Històrics.

El programa de recerca ArqueoBorn té com a objectiu principal l'estudi i la posada en valor de les estructures que formen el conjunt arqueològic i dels testimonis materials recuperats en les intervencions arqueològiques. Aquesta recerca es complementa amb altres objectius del programa, com ara la divulgació, la participació i la internacionalització.

Durant l'any 2018 s'han consolidat els projectes del programa de recerca arqueològica que s'havien començat a implementar el 2016 i que havien tingut continuïtat el 2017.

Per assolir aquests objectius s'han treballat diferents escenaris:

- **Una excavació arqueològica preventiva** amb alumnes de la Universitat de Barcelona.
- **El Born CCM al món universitari** per mitjà d'una jornada de classificació i inventari de materials provinents del jaciment del Born a l'Arxiu Arqueològic del MUHBA, classes a les universitats i visites tècniques al jaciment.
- **Internacionalització.** Presentació dels resultats de la recerca arqueològica en congressos especialitzats en temàtiques arqueològiques.

2.1.3. CONSERVACIÓ PREVENTIVA DE LES EXPOSICIONS

Revisió i manteniment de l'exposició permanent

L'equip de conservació efectua de forma continuada la revisió i el manteniment de l'exposició permanent «Barcelona 1700. De les pedres a les persones». Durant el 2018 els manteniments efectuats han suposat un total de **198 hores**, que recullen diferents actuacions: revisions oculars de l'estat de conservació dels **2.186 objectes** exposats i manteniment interior de les vitrines (aspiració, canvis de reguladors d'humiditat, etc.).

Conservació preventiva en exposicions temporals

Les exposicions temporals requereixen una avaluació de conservació preventiva respecte dels requeriments museogràfics necessaris per garantir la conservació d'objectes patrimonials o especialment delicats que s'hi mostren. La presència del conservador en les exposicions es concentra, sobretot, en tres moments:

- Prèviament al disseny museogràfic (perquè aquest respongui a les necessitats i els requeriments de conservació dels objectes que pretenen ser exposats).
- Durant la producció del mobiliari o els elements museogràfics que calgui adaptar.
- En la col·locació dels objectes.

Seguint aquest raonament, des del punt de vista de la conservació, al llarg del 2018 hem treballat en tres exposicions.

- A la mostra «Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia», s'ha dut a terme el seguiment de l'estat de conservació dels **77 préstecs** (50 particulars i 27 pertanyents a altres institucions municipals). Així mateix, la retirada dels objectes de les vitrines, el seguiment d'emalatge i el retorn als prestadors formen part de la tasca del conservador del Centre.
- Al mes de setembre es va inaugurar l'exposició «Una infància sota les bombes». Les actuacions que s'hi han efectuat des del punt de vista de la conservació preventiva han estat les següents:
 - Valoració prèvia de l'estat dels 83 documents preseleccionats per ser exposats i, d'acord amb el prestador, determinar els tractaments de restauració que cal fer-hi en alguns.
 - Seguiments de sortida i entrada d'alguns documents al taller especialitzat de restauració,
 - Muntatge dels 70 dibuixos exposats,
 - Supervisió i condicionament d'obres de grans dimensions incloses a la mostra.
- El 2018 es va començar a treballar en alguna de les exposicions previstes per al 2019, com ara «Josep Renau».

Com a actuació global, de cara a la millora de les condicions de conservació preventiva de la sala dedicada a exposicions temporals, s'ha fet la instal·lació de làmines protectores de raigs UV a tots els vitralls de tancament.

Instal·lació de peces de l'exposició «Una infància sota les bombes».

2.1.4. DIFUSIÓ DE LA CONSERVACIÓ PREVENTIVA I LA RESTAURACIÓ

En relació amb la difusió de les diverses facetes de la conservació preventiva, enumerem algunes accions de comunicació dutes a terme al llarg del 2018:

- En el marc del II Simposi Internacional d'Arqueologia d'El Born CCM. «El Rec Comtal: l'aigua dibuixa la ciutat» (del 15 al 17 març), es va presentar el pòster *Dispositiu piezomètric de control del subsòl d'El Born CCM per a l'anàlisi de la seva potencial influència sobre les humitats i eflorescències del recinte arqueològic*.
- Participació en la 24th European Association of Archaeologists Annual Meeting: Reflecting Futures (Barcelona, 5-8 de setembre), amb la presentació de la comunicació *The joint work of archaeologists and conservators at El Born CCM archaeological site in Barcelona: an example of cooperation over time*.
- Participació en la 3a campanya d'intervencions arqueològiques ArqueoBorn (juny-juliol). En aquesta tercera campanya d'excavacions arqueològiques de recerca l'àrea a intervenir, en conveni amb la Universitat de Barcelona, ha estat la Casa Santmartí. En aquesta intervenció hi ha hagut una forta presència dels equips de restauració, que, prèviament a l'inici, van haver de documentar i aixecar gairebé 40 m² de paviments empedrats amb lloses de gran mida.

2.2. DOCUMENTACIÓ

El 2018 s'ha fet la revisió de les **3.052 fitxes** creades amb el programa Castalia per formar part de la base de dades *jacimentborn.bcn.cat*. També s'han creat algunes unitats noves de cases i carrers, i s'ha treballat en el contingut de visualització de totes a través d'una plataforma web.

2.3. RECERCA. PROGRAMA ARQUEOBORN

2.3.1. ESTAT DE REDACCIÓ DE LES MEMÒRIES D'EXCAVACIÓ

Amb les dades obtingudes en el desenvolupament de la intervenció arqueològica a la Casa Corrales i al Rec Comtal, realitzada el mes de juliol de l'any 2017 (**075-17**), s'ha realitzat una memòria científica on s'exposen els resultats obtinguts, amb els apartats següents:

- Metodologia emprada
- Contextualització històrica / antecedents arqueològics
- Descripció dels treballs realitzats i resultats obtinguts
- Evolució cronoarquitectònica dels àmbits núm. 16 i núm. 19 de la Casa Corrales
- Planimetria
- Fitxes UE
- Inventari i estudi dels materials arqueològics recuperats
- Inventari fotogràfic
- Fitxes de restauració

A part d'aquestes dades, la col·laboració amb el Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona i de la Universitat de Barcelona ha permès ampliar el coneixement dels punts excavats amb un estudi carpològic i pol·línic, realitzat pel catedràtic Santiago Riera (Universitat de Barcelona).

2.3.2. INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

Durant el mes de juliol va tenir lloc la tercera campanya d'excavació al conjunt arqueològic amb alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i arqueòlegs professionals. Es va intervenir a la casa coneguda, segons les fonts documentals, com a Casa Santmartí (nom del darrer propietari abans de l'enderroc de l'any 1717), situada en l'extrem nord de l'illa de cases definida pels carrers Qui va del Born al Pla d'en Llull, Gensana, Sabateret i el Rec Comtal.

L'objectiu d'aquesta intervenció era el coneixement de l'evolució cronoarquitectònica d'aquesta casa, parcialment excavada en la intervenció efectuada entre els anys 2001 i 2002, amb motiu de la construcció de la Biblioteca Provincial. Per tercer any, El Born CCM col·labora en la formació dels futurs arqueòlegs i arqueòlogues del país, als quals ofereix la possibilitat d'excavar al jaciment i adquirir coneixements en el mètode de registre arqueològic, així com dels materials ceràmics d'època medieval i postmedieval.

L'excavació es va efectuar exclusivament dins dels límits de la Casa Santmartí, als dos àmbits que formaven la planta baixa. L'àmbit oest, en la darrera fase d'ús, eren unes quadres, de les quals es conserven les menjadores, un pou, un paviment empedrat i una claveguera central. L'excavació de l'àmbit va permetre recuperar materials datats entre finals del segle XVI i el segle XVII, així com materials per a la recerca arqueobiològica.

Excavació de l'àmbit oest de la casa Santmartí

El segon àmbit on es va intervenir es localitza a la part est de la casa. Feia les funcions d'accés a l'habitatge des del Bornet per la porta principal i des del Pla d'en Llull per una porta lateral. La intervenció va permetre identificar la primera compartimentació de la casa, que en origen formava una unitat amb els espais localitzats més al sud i que es coneixeran com a Casa Martorell. També es van identificar unes estructures de planta quadrada, que es troben en fase d'estudi i interpretació.

Tal com s'havia anat fent en les campanyes dels anys 2016 i 2017, s'han recuperat mostres de tots els estrats identificats per realitzar analítiques que permetin conèixer el paleopaisatge i els cultius de les diferents fases històriques. Així mateix, s'han realitzat estudis de la fauna recuperada que permetran saber més de l'alimentació sobre la població en aquesta zona i fer comparacions amb altres sectors excavats del barri, representats al Born.

En el desenvolupament de la intervenció arqueològica es va fer divulgació de la feina dels arqueòlegs, gràcies a dues jornades de portes obertes, on els estudiants que hi van participar explicaven als visitants les novetats obtingudes en el procés d'excavacions.

Rajola del segle XVI

Ulleres

2.3.3. ACTIVITATS DE FORMACIÓ

(vegeu 3.2.2)

2.3.4. DIFUSIÓ I INTERNACIONALITZACIÓ DE LA RECERCA

La internacionalització del Born s'ha realitzat mitjançant la participació en congressos, concretament en la 24a reunió de l'EAA (European Association of Archaeologists), celebrada a Barcelona entre els dies 6 i 8 de setembre. En aquesta reunió es van presentar dues comunicacions i un pòster.

El Born CCM va presentar els resultats de la recerca de la ceràmica medieval localitzada al Rec Comtal en el Congrés Internacional d'AIECM3, celebrat a Atenes entre els dies 21 i 27 d'octubre.

3

**PROGRAMES
PÚBLICS**

**EL BORN
CCM**

3.1. EXPOSICIONS

Durant el 2018 el Born CCM ha tingut en cartell dues exposicions de gran format: «Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia», inaugurada ja a finals de 2017, i «Una infància sota les bombes», mostra que commemorava els 80 anys dels bombardejos que va patir la ciutat de Barcelona des de la perspectiva dels infants.

3.1.1. «MONTSERRAT ROIG, 1977. MEMÒRIA I UTOPIA»

L'exposició, comissariada per Manuel Guerrero i dissenyada per TATlab, se centrava en el 1977, que va ser cabdal per a la trajectòria de Montserrat Roig. En aquest any l'escriptora va publicar *El temps de les cireres*, novel·la amb la qual va ser guardonada amb el premi Sant Jordi, així com *Els catalans als camps nazis*, obra de referència en la temàtica. «Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia» també feia una aproximació a la vessant periodística de Montserrat Roig mitjançant el programa d'entrevistes *Personatges*, que l'escriptora va dirigir i presentar en aquest mateix any amb un gran èxit d'audiència.

La mostra comptava amb diversos documents originals i la intervenció artística de les obres de Pilar Aymerich i Francesc Abad.

MONTSERRAT ROIG

1977. MEMÒRIA I UTOPIA

CICLE DE TAULES RODONES

3.1.2. «UNA INFÀNCIA SOTA LES BOMBES»

L'exposició, comissariada per Jordi Guixé i dissenyada per Ignasi Bonjoch i Marta Moliner, prenia com a punt de partida els bombardejos continuats que va patir Barcelona durant el 1938 i ens apropava a les infanteses truncades per una guerra que va fer perdre el seu món a tantes nenes i tants nens obligats a participar-hi sense ús de raó.

«Una infància sota les bombes» estava estructurada a través de tres àmbits en un fil discursiu que permetia connectar passat i present. El primer evocava els bombardejos sobre el territori, el segon incidia en els nens i nenes com a testimonis directes del conflicte —sobretot a través dels dibuixos on representaven el que van veure— i l'últim penetrava en l'univers dels adults, en el qual els llenguatges artístics servien per reflexionar sobre allò viscut.

3.2. EDUCACIÓ

3.2.1. EDUCACIÓ PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA

L'any 2018 s'han treballat activitats educatives basades en quatre eixos articulats a partir dels dos elements patrimonials del centre: el jaciment arqueològic del segle XVIII i l'exposició permanent, i el mercat de ferro de finals del segle XIX:

- Economia, comerç i vida quotidiana
- Patrimoni, arqueologia i cultura material
- Arquitectura, urbanisme i paisatge
- Memòria, política i llibertats

Cal destacar també la incorporació de dues activitats vinculades a l'exposició temporal «Una infància sota les bombes».

Durant el 2018, 8.959 alumnes, distribuïts en 376 grups, han realitzat alguna activitat escolar a El Born CCM: el 28 % són d'educació primària; el 55 %, de l'ESO (189 grups, dels quals 155 corresponen a 2n cicle), i el 14 %, a batxillerat. Hem observat un augment considerable dels grups de primària (31 %) i, sobretot, de batxillerat (89 %) respecte a l'exercici anterior, que marca una tendència a equilibrar el predomini habitual dels grups d'ESO.

3.2.1.1. PROJECTES DE PROXIMITAT MUSEU-ESCOLA BORN CCM

Cal incidir en la incorporació durant el darrer trimestre del 2018 de dos nous projectes de proximitat museu-escola que han permès el treball col·laboratiu entre el Born CCM i tres escoles de la ciutat de Barcelona: l'Escola Sant Felip Neri, l'Institut Lluís Vives i l'IES Josep Comas i Solà.

D'una banda, a través del projecte «Fes teves les col·leccions» s'ha iniciat el treball amb el grup classe de segon d'ESO de l'aula oberta de l'escola Josep Comas i Solà del districte de Sant Andreu de Barcelona. L'element patrimonial escollit per dur a terme el projecte ha estat el Rec Comtal i durant l'últim trimestre del 2018 l'equip docent del centre implicat en el projecte ha rebut una formació sobre aquesta temàtica.

D'altra banda, a través del projecte «Nous relats de guerra», s'ha iniciat el treball amb el grup classe de 6è de primària de l'escola Sant Felip Neri, que realitza el projecte «La clau és la pau». Durant el darrer trimestre del 2018 s'ha impartit la sessió de formació dirigida al personal docent implicat, així com una primera sessió de contacte i avaluació inicial amb el grup en el mateix centre escolar.

El 2018 no s'ha iniciat el projecte «Memòries de la guerra» amb l'Institut Lluís Vives, sinó el segon trimestre del curs escolar; és a dir, el primer trimestre de l'any 2019.

3.2.2. EDUCACIÓ SUPERIOR

Un dels objectius d'El Born CCM és donar a conèixer el conjunt arqueològic i les restes materials conservades dins del món universitari. Es realitza a partir de la divulgació en tres punts, especialment dirigits als alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Autònoma de Barcelona:

- **Pràctiques d'inventari de materials arqueològics provinents del jaciment.** Aquestes pràctiques es realitzen per mitjà d'una jornada amb grups de matí i tarda a les instal·lacions de l'Arxiu Arqueològic del MUHBA, amb la col·laboració del personal de l'Arxiu i Col·leccions i del Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona. La pràctica consisteix en un inventari real, on es classifiquen materials ceràmics seguint els codis de classificació que fan servir els arqueòlegs professionals. Es dedica una especial atenció a les ceràmiques de producció catalana decorades en blau sobre blanc.

8 de gener. Participants: 42 alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona (22 al matí i 20 a la tarda).

20 d'abril. Participants: 59 alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (30 al matí i 29 a la tarda).

Així mateix, alumnes de primer del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona van fer unes pràctiques d'inventari al llarg de quatre tardes. Es van realitzar a l'interior de les instal·lacions d'El Born CCM amb materials recuperats de la darrera intervenció arqueològica al jaciment (Casa Santmartí) i van comptar amb la col·laboració de Núria Miró, del Centre de Col·leccions del MUHBA.

16, 17, 30 i 31 d'octubre. Participants: 42 alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona

Alumnes inventariant

- **Classe a les aules de la universitat.** S'imparteix una classe a les aules universitàries en què s'explica el jaciment del Born: història de les intervencions, característiques, singularitats, evolució cronoarquitectònica i materials recuperats.

9 de gener, matí i tarda. Universitat de Barcelona. Grau d'Arqueologia. Participants: 20 alumnes al matí i 20 alumnes a la tarda.

- **Visita tècnica al jaciment del Born.** Els alumnes que han participat en les dues jornades anteriors fan una visita tècnica al jaciment del Born on han de demostrar els coneixements adquirits per mitjà de la localització d'estructures i tipus constructius del jaciment.

10 de gener, matí i tarda. Universitat de Barcelona. Grau d'Arqueologia. Participants: 18 alumnes al matí i 10 alumnes a la tarda.

11 de maig, matí i tarda. Universitat Autònoma de Barcelona. Grau d'Arqueologia. Participants: 15 alumnes al matí i 18 alumnes a la tarda.

- Els alumnes de l'assignatura Teoria i Pensament Arqueològic de primer del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i els alumnes de l'assignatura Fonaments d'Arqueologia del grau de Conservació-Restauració de Béns Culturals de la Universitat de Barcelona també van realitzar visites tècniques sense les anteriors accions (classes i pràctiques d'inventaris).

En tots dos casos es fa una visita tècnica del jaciment en què s'incideix en els aspectes arqueològics i de conservació.

14 de març. Universitat de Barcelona. Grau de Conservació-Restauració de Béns Culturals. Participants: 18 alumnes.

5 de desembre Universitat de Barcelona. Grau d'Arqueologia. Participants: 40 alumnes.

D'altra banda, l'equip de conservació preventiva i restauració ha col·laborat en diverses visites tècniques per a grups universitaris:

- 10 de gener: 3r i 4t curs del grau d'Arqueologia de la UB (assignatures: Pràctiques I-II, prof. Querat Solé).
- 11 de maig: 1r curs del grau d'Arqueologia de la UAB (professor Oscar Jané).
- 12 d'abril: 3r curs del grau de Conservació-Restauració de Béns Culturals de la UB (assignatura: Fonaments d'Arqueologia, prof. Antoni Rigo).
- 29 d'octubre: màster d'Estudis Avançats en Arqueologia de la Universitat de Barcelona (alumnes de l'assignatura Diagnosi i Conservació Arqueològiques, professores Margarita Alcobé i Mònica López).

Gairebé 213 alumnes de dues universitats van participar en algunes de les activitats proposades des d'El Born CCM.

3.2.3. CURSOS ESPECIALITZATS

Assistents
30

«LA MEMÒRIA I ELS LLOCS DE LA TRANSMISSIÓ. UNA PERSPECTIVA DE GÈNERE»

Comissària: **Fina Birulés**

Idioma del curs: predominantment, català

Des de fa més de tres dècades el feminisme ha anat desenvolupant un treball de recuperació de l'obra de les dones. Aquest curs ha analitzat quines han estat les modalitats de transmissió del pensament de les filòsofes del segle XX i també del treball d'altres escriptores i artistes.

L'objectiu del curs era parlar d'atenció a quins són les mecàniques d'inclusió i d'exclusió que s'han anat articulant al fil d'aquest desig de recuperar i transmetre l'obra femenina i de les perplexitats que se'n deriven a hores d'ara.

Sessió 1 «L'acceleració contemporània del temps i el tràfec amb la memòria»

En els darrers anys s'ha parlat de crisi en l'experiència contemporània del temps; la categoria de present ha anat convertint-se en dominant i ha esdevingut l'únic horitzó possible. El futur sembla haver perdut la potència simbòlica que havia tingut i se'ns apareix ple de perills i, alhora, creix la sensació d'un gran tràfec amb la memòria, el lloc del passat. Amb aquests antecedents, en aquesta sessió ens vam plantejar la qüestió de la transmissió en una època com l'actual.

Sessió 2 «La transmissió, cartografia d'usos, crisi i marges de la tradició»

Des de fa més de tres dècades el feminisme ha anat desenvolupant un treball de recuperació de l'obra de les dones. En aquesta sessió s'ha abordat la qüestió de la transmissió del pensament de filòsofes del segle XX. Sabem que el cànon els ha estat particularment hostil i que, tot i que en els darrers anys algunes filòsofes han despertat un gran interès —per exemple, Hannah Arendt, Simone Weil i Maria Zambrano—, continuen sense estar inscrites de ple dret en la tradició del pensament filosòfic.

Sessió 3 «Reconeixement i transmissió: notes per impugnar un paradigma»

Amb la participació d'Àngela Lorena Fuster, de la UB.

La transmissió d'un cert saber de les vides viscudes en el límit, en la frontera, en els marges a través d'algunes figuracions conceptuals del pensament filosòfic femení, era el punt de partida per analitzar la mecànica de la inclusió i l'exclusió a través del reconeixement i bastir un discurs sobre les llums i les ombres de la transmissió, sobre les seves possibilitats i els seus riscos.

Sessió 4 «La tradició oculta o el gest de llegar l'absència de lloc com a oportunitat»

Amb la participació d'Emília Bea Pérez. Tot i sotmeses a l'autoritat masculina, excloses dels estudis i de la plenitud de drets, les dones de la noblesa francesa van gaudir d'una posició privilegiada des de les primeres dècades del segle XVII. Van definir les característiques de l'estil de vida aristocràtic i van obtenir dels escriptors una literatura coherent amb els seus gustos: novel·la, escriptura aforística, casuística amorosa. Mlle de Scudéry va originar el primer moviment feminista modern; Mme de La Fayette va iniciar la moderna novel·la psicològica i Mme de Sévigné va confirmar el primat de les dones en l'escriptura epistolar. En fi, les dones amb els seus salons formaren una xarxa formidable de difusió del pensament de les Llums.

«ELS USOS PÚBLICS DE LA MEMÒRIA»

Assistents
20

Comissària: **Marta Marín-Dòmine**
Idioma del curs: català

Un dels objectius del curs ha estat posar a l'abast del públic la comprensió i l'anàlisi dels elements fonamentals en la configuració de la memòria com a manifestació col·lectiva: des de l'ús dels conceptes més usuals referits a la memòria fins a la diferència entre memòria i història. El curs també emfasitzava la importància del testimoni a l'hora de diferenciar-lo de la víctima i analitzar els suports documentals i artístics en què es manifesta i es transmet la seva memòria en el temps present.

Sessió 1 «Què entenem per memòria?»

Recorregut i anàlisi a través de la terminologia i les definicions més comunes i les seves repercussions en la formació d'una identitat col·lectiva. Diferència entre memòria i història i entre víctima i testimoni.

Sessió 2 «Les polítiques de memòria»

Les tensions entre la necessitat de «fer justícia» i la responsabilitat de l'Estat. La cruïlla entre la memòria col·lectiva, la reconciliació i la restitució. Ruanda i Canadà com a estudis de cas.

Sessió 3 «L'art memorial i l'espai públic»

L'aportació de l'art a la memorialització: el contramonument. Propostes artístiques.

Artista convidada: **Nora Ancarola**.

Sessió 4 «La transmissió: del paper a l'arxiu digital i a l'espai públic»

Testimoniar, transmetre, recordar: desitjos privats, responsabilitats públiques. Espai urbà i inscripció memorial.

Experta i artista convidada: **Kathrin Golda-Pongratz**.

3.3. ACTIVITATS

3.3.1. PROGRAMACIÓ FAMILIAR

3.3.1.1. BORNET DE CANÇONS

Pop, *heavy*, rumba o música electrònica. Quina música us agrada més? Aquests són només alguns dels estils que han format part del nostre cicle de música per a tota la família, dins d'El Bornet de Cançons, que vam programar l'hivern de 2018 a El Born CCM. Un diumenge de cada mes proposàvem un concert diferent.

XICS'N'ROLL

Descobreix Bob Marley amb Natxo Tarrés & The Wireless

Assistents

77

Xics'n'Roll és un tribut, adaptat a petits i grans, als artistes més importants de la història del rock. En aquest concert el protagonista ha estat Bob Marley, que ens ha transportat a la Jamaica dels anys setanta.

Radiobots

Assistents

34

La història dels Radiobots s'ambienta en un univers fantàstic, poblat per éssers increïbles i on la música sempre és present. Una estimulants posada en escena sota la direcció de Txu Morillas i interpretacions de Carol Badillo i Aleix Prats, amb composicions pròpies que adapten registres com el pop, el *hip-hop* o la música electrònica al llenguatge dels menuts.

PER UN INSTANT

La Tresca i Xirriquiteula Teatre

Assistents

37

Per un instant... en Jordi, en Toni i en Claudi ens han mostrat els seus records, els seus somnis, les seves dèries i, sobretot, les seves cançons. La Tresca i Xirriquiteula feia molt de temps que s'anaven fent l'ullet. En les seves trobades parlaven i s'entien. L'admiració, el respecte i, sobretot, l'amistat van fer que s'ajuntessin per preparar aquest espectacle. Per un instant, es van agafar de la mà i van fer un saltet cap endavant. Un espectacle musical, familiar, senzill, proper, ple de tendresa i sentit de l'humor que neix de les cançons de La Tresca i porta a escena Xirriquiteula Teatre.

BALLANT DAMUNT LA LLUNA

The Penguins - Reggae per a Xics

Assistents

21

Amb *Ballant damunt la lluna*, The Penguins - Reggae per a Xics estrenaven un nou espectacle i encetaven una aventura que, amb el combustible dels ritmes jamaicans, han fet viatjar el públic més enllà de les estrelles. Una proposta per a tots els públics que va arribar, des de l'inici de la formació, l'any 2011, a més de dues-centes poblacions del nostre territori.

3.3.1.2. TEATRE

MICRO SHAKESPEARE Laitrum Teatre

Assistents
432

Els espectadors es preguntaven què hi havia dins de les capsas. Doncs obres de William Shakespeare condensades en vuit minuts. L'actor que hi havia darrere de la capsa teatret «interpretant» rebia instruccions a través d'uns auriculars i movia els objectes seguint les instruccions sense saber per què ho feia. Els espectadors, que eren a l'altra banda de la capsa teatret veient l'espectacle, gaudien d'una peça de Shakespeare a través dels auriculars. La història prenia sentit amb els moviments dels objectes de l'«actor».

VÍCTOR CATALÀ, LA SENYORETA DE L'ESCALA Terratrèmol Produccions

Assistents
56

A través del teatre, la música en directe, la dansa, les videoprojeccions (videodansa) i la narració, l'espectacle presentava la història de la Victòria (Viqui), una nena del segle XXI que pateix un conflicte de discriminació de gènere. Un espectacle visual, musical i literari que ens va submergir en la vida i obra de Víctor Català (Caterina Albert).

RASPALL Companyia Teatre Nu

Assistents
48

Com es va sentir el nen Sala el dia que els seus pares van donar el Turc, el seu gos estimat, a la filla del jardiner? Què va haver de fer per omplir el buit que deixava la seva absència? Ens ho han explicat dos actors, que han trobat en els objectes abandonats a les golfes els millors companys per endinsar-nos en un món de fantasia que només els més petits entenen del tot. Es tracta d'un espectacle per a tota la família, fet de joc, d'il·lusió i d'objectes que ni de bon tros són tan inútils com els adults a vegades es pensen. L'univers màgic de l'escriptor Pere Calders va tornar a escena quan es complien cent anys del seu naixement. Transgressió i fantasia anaven de la mà en una proposta de Teatre Nu on els adults tenien molt per aprendre.

En el marc de l'exposició «Una infància sota les bombes»:

LA MALETA DE L'AGUSTÍ Farrés Brothers i cia.

Assistents
53

Recomanat a partir de 8 anys. El dia que compleix 10 anys, l'André s'atreveix a pujar a les golfes de casa. Allà hi descobreix una maleta plena d'enigmes. Com que no pertany a la família, els pares i l'àvia li han demanat que no l'obri, cosa que ha despertat enormement la imaginació del nen. Sense voler, la maleta de l'Agustí provocarà un conflicte entre el nen i el seu millor amic, en Jean Pierre, i, com passa sovint, les ferides s'obren fàcilment... però costen molt de tancar.

Espectacle inspirat en un petit fragment de la vida del fotògraf català Agustí Centelles (1909- 1985). Premi Feten 2011 a la millor escenografia.

MARAVILLA EN EL PAÍS DE LAS MISERIAS Atikus Teatro

Assistents
32

Aquesta obra explica la trobada de la Mara i en Hamed, un noi i una noia que viuen en un lloc en guerra. La Mara ofereix a en Hamed la seva creativitat. En Hamed ofereix a la Mara la seva amistat. A través del joc, del ball i de la fantasia van creant junts un món propi on poder conservar la innocència i l'alegria que els ajudi a sobreviure enmig de les bombes. L'obra parla del dolor, de la misèria i de la injustícia que provoquen les guerres, però també de l'esperança per l'avenir, de la importància del coneixement i de l'educació, de la força de la imaginació i de l'amistat per lliurar-se de la por i de la soledat.

PAPIRUS Xirriquiteula Teatre

Assistents
64

Un espectacle dedicat als qui encara somnien. Un carregador del moll i una pagesa es troben per casualitat escapant de la guerra. Junts, amb sentit de l'humor i una creativitat sorprenent, donen vida a un nou món. *Papirus* parla de l'amistat, de la guerra, dels temors que ens fan petits, dels sentiments i de l'esperança. El gest, l'humor i la creativitat són els protagonistes d'aquest espectacle. ...I així va ser com d'un tros de paper va néixer un nou món.

3.3.1.3. CINEMA

SOM EXPLORADORS!

La proposta de títols del cicle «Som exploradors!» ha apostat per pel·lícules que apel·len a l'aventura de descobrir el món exterior, però també de descobrir-se un mateix. I ho ha fet a partir d'històries tendres i fantàstiques, que s'alimenten de contes, llegendes i llibres. Històries, al cap i a la fi, que trenquen amb els esquemes preestablerts i que ens han fet volar la imaginació d'allò més.

LA CANÇÓ DEL MAR

Tomm Moore. Irlanda, 2014, 93'.
En català (i amb subtítols en català)

Assistents
23

Després de la desaparició de la seva mare, en Ben i la Saoirse són enviats a viure amb la seva àvia a la ciutat. Tanmateix, allà no s'hi troben bé i decideixen escapar-se i tornar a casa seva, al costat del mar. El camí de retorn, però, es converteix en una cursa contra el temps, ja que, a mesura que avancen, es van endinsant en un món que en Ben només coneix a través de les llegendes que li explicava la mare. Durant el viatge descobreixen que la petita Saoirse és un selkie, l'últim bebè foca, i ella és l'única que pot alliberar les criatures màgiques, convertides en pedra per la malvada Bruixa dels Mussols. La cançó del mar és una petita joia de l'animació contemporània que brilla amb personalitat pròpia per l'estètica i per la força de la seva fantasia.

LA VIDA D'EN CARBASSÓ

Claude Barras. Suïssa-França, 2016, 64'.

En català (i amb subtítols en català)

Assistents
26

Courgette és un nom estrany per a un nen de nou anys, tot i que la seva història és sorprenentment universal. Després de la sobtada mort de la seva mare, en Courgette es fa amic d'un simpàtic policia, en Raymond, que l'acompanya a la nova llar d'acollida amb altres orfes de la seva edat. En Courgette, al principi, lluita per adaptar-se a aquest canvi estrany i hostil. Amb l'ajuda d'en Raymond i dels seus nous amics, en Courgette aprendrà a estimar i a confiar en els altres. El film és una adaptació de la novel·la de Gilles Paris *Autobiographie d'une courgette*. Una aposta diferent, valenta i pedagògica de cinema per a nens que l'any passat es va convertir en la pel·lícula d'animació més guardonada de l'any.

KERITY I LA CASA DELS CONTES

Dominique Monféry. França, 2009.

En català (i amb subtítols en castellà)

Assistents
19

El Natanaël té gairebé set anys però no sap llegir, i això és una gran frustració per a ell quan hereta la col·lecció de contes de la seva tieta Eléonore. Tanmateix, els llibres contenen un secret màgic: al capvespre els personatges viuen. Les fantàstiques criatures revelen al Natanaël que estan en perill de desaparèixer i ell, per salvar-les, accepta ser miniaturitzat per poder llançar-se a l'aventura.

LA REVOLTA DELS CONTES

Jakob Schuh, Jan Lachauer i Bin-Han To. Regne Unit, 2016.

En català (sense subtítols)

Assistents
16

Recomanada a partir de set anys. Què hauria passat si la Caputxeta Vermella o la Blancaneu haguessin afrontat la seva dissort amb una altra actitud? La revolta dels contes és una pel·lícula basada en una col·lecció de versos de Roald Dahl en què recupera personatges i relats clàssics coneguts per tothom, els capgira i hi introdueix girs enginyosos i sorprenents. L'adaptació al cinema respecta l'esperit transgressor de Dahl i encara va més enllà tot barrejant les històries entre si per fer-ne una de nova i trepidant.

3.3.1.4. FLIQUETS

FESTIVAL DE LITERATURA PER ALS MÉS PETITS

Assistents
596

Durant els tres primers anys de vida l'infant creix i fa: escolta, toca, gateja, s'expressa a través del balbuceig, emet els primers sons, les primeres tires fòniques per fer-se entendre, amb les paraules i també amb tot el cos, s'embadoca. A l'espai dels Fliquets fem que això sigui possible en un món ple de bons llibres i d'accions que giren al seu voltant.

Oferim un gran espai —Paisatges infinits—, on cada infant pot descobrir i jugar al seu ritme, a través de les propostes plantejades en quatre grans àmbits: llegir la ciutat, llibres com cases, primers llibres i com sona un llibre. Però estigueu atents: en aquests racons hi trobarem música, dansa i poesia: les visions d'artistes! El FLIC és un festival d'experiències i creació literària que convida a gaudir de la literatura i de les arts. L'objectiu és promoure la relació entre les diverses arts a través de formats innovadors i experimentals per fomentar la creació interdisciplinària i el foment pel gust literari, amb la participació de tots els agents implicats.

3.3.2. CICLES

3.3.2.1. Activitats en el marc de l'exposició «Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia»

Assistents
132

ROIG, HOMENATGE A MONTSERRAT ROIG

Aquest espectacle ha estat dirigit i interpretat per l'actriu Mònica Lucchetti, amb el músic i compositor Carles Beltran i la cantant Tanit Navarro, que hi ha interpretat cançons que li agradaven a l'escriptora.

«Roig» és un homenatge especial, on, a més de fer divulgació de l'obra de l'autora, també hi hem trobat records, olors, colors i emocions de la vida de Montserrat Roig i el seu entorn més estimat.»

«"Roig" perquè ens agrada, ens hi sentim identificats, i alhora, gràcies a l'espectacle, hem pogut aprofundir més en la seva novel·la i redescobrir els seus articles tan actuals encara.»

Mònica Lucchetti

MONTSERRAT ROIG, DES DE L'ÀNIMA

Assistents
61

Recital. Lectura d'una tria de textos de Montserrat Roig, seleccionats per la mateixa autora al llibre *Cent pàgines triades per mi*, a càrrec de l'actriu Rosa Cadafalch, amb música de Josep Pazos.

«Has llegit que tornes a viure a través de la literatura i endevines que això no és sinó un consol, i ben ximple, i anotes que, volent viure és la vida que se t'escapa. Descobreixes que no podem captar el temps en la seva puresa i, tot d'una, el delit de captar el temps en tota la seva puresa t'ha atrapat.»

Montserrat Roig

3.3.2.2. Activitats en el marc de l'exposició «Una infància sota les bombes»

36 + 1

Assistents
15

Interpretació i direcció de **Maria Pla**.

36 poemes a partir del 36 és un recull publicat el 1978 per Ricard Creus (Barcelona 1928), una visió íntima dels fets que es van produir a partir del 18 de juliol de 1936. Parla de la guerra, de la postguerra i de la lluita silenciosa que va portar a la recuperació de les llibertats democràtiques.

L'obra *36 + 1* és un espectacle de creació, una teatralització que neix de la tria de setze títols de *36 poemes a partir del 36*.

A *36 + 1*, un individu qualsevol, en aquest cas una dona, ens parla des de l'experiència de la vida diària i no des dels esdeveniments polítics i militars. Primer, reviu la realitat quotidiana d'un nen a la Barcelona en guerra; després, passa per les reflexions vitals de qui creix en un temps que no reconeix com a seu i, finalment, s'endinsa en les conviccions de la persona adulta que comença a viure l'esperança d'un canvi. Si primer el relat és quotidià i marcadament emocional, a mesura que avancem en els anys, el discurs es va fent, per força, més polític i filosòfic.

No es tracta, doncs, d'una narració nostàlgica, sinó d'una constatació vital. L'1 del títol fa referència a tot el que es va esdevenir després de l'any 36 i a un fragment d'un altre poema d'Ovidi Montllor, inclòs com a referent teatral, clarament en homenatge a aquest autor, que encaixa de ple en l'univers de Ricard Creus.

Una infància sota les bombes. Mirades des del cinema

Cicle conduït per **Jordi Picatoste**.

Al llarg de vuit sessions hem mostrat com el cinema ha reflectit l'experiència dels infants en temps de guerra des de formes i òptiques variades. La ficció i el documental, així com la imatge real i l'animació, han explorat tant les pors i les ferides dels més petits en situacions de conflicte com la seva capacitat de resistència, la voluntat de supervivència.

Josep Guinovart, un dels protagonistes de l'exposició, deia que «any rere any ens hi anem acostumant, anem assimilant i digerint les situacions més injustes». Els films escollits ens han acostat els patiments i les vivències de nens i nenes de conflictes d'arreu del món al segle XX; no només la Segona Guerra Mundial, sinó també el conflicte arabo-israelià i les guerres civils d'Espanya, Síria i el Salvador. Les pel·lícules han anat acompanyades d'un debat, amb crítics i especialistes, i el cicle s'ha complementat amb dues projeccions per veure en família.

- *La prima Angélica*, de Carlos Saura. Espanya, 1974.
- *Alma Mater (Insyriated)*, de Philippe Van Leeuw. Bèlgica, 2017.
- Debat amb Núria Vidal.
- *Of Fathers and Sons*, de Talal Derki. Holanda, 2017.
- Debat amb Joan González.
- *Lore*, de Cate Shortland. Alemanya, Austràlia, 2012.
- Debat amb Marta Salva.
- *La tumba de las luciérnagas*, d'Isao Takahata. 1988.
- *Voces inocentes*, de Luis Mandoki. Mèxic, 2014.
- Debat amb Xavier Aldekoa.
- *Nacido en Gaza*, d'Hernán Zin. Espanya, 2014.
- *Clamor de indignación*, de Charles Crichton. Regne Unit, 1947.

3.3.3. ACTIVITATS COMUNES DE L'ICUB

3.3.3.1. iN MUSEU

El 2 de febrer de 2019 el Born CCM va participar a la Jornada iN MUSEU, promoguda per l'ICUB per apropar el ciutadà a la tasca de conservadors-restauradors, amb restauradors i arqueòlegs professionals que van explicar les tasques que desenvolupen al Born. El total de públic assistent a la jornada fou de **304 persones** distribuïdes en 19 grups.

3.3.3.2. LA NIT DELS MUSEUS

OLIMP, PERIFÈRIA, ESSÈNCIA. MAPA HISTÒRIC COMENTAT SOBRE EL CIRC A BARCELONA

El 2018 El Born CCM es va afegir, una edició més, a la gran commemoració internacional de la Nit dels Museus, i ho va fer en col·laboració amb La Central del Circ.

Coincidint amb el 50è aniversari de l'aparició del circ contemporani, La Central del Circ va fer una incursió a la seva evolució i, de retruc, a la memòria del circ a Barcelona. Va realitzar un col·loqui actuat —o una actuació col·loquial—, en el qual acció, imatge, records, precís i preguntes es van conjugar per apropar el circ dels nostres dies al públic.

3.3.3.3. BIG DRAW

DONES I ARTISTES!

Saps qui s'amaga sota el nom de George Eliot? I saps qui és la Judith Leyster? I la Maruja Mallo? Com s'anomenaven al principi les germanes Brontë? «Dones i artistes» ens va permetre descobrir el món de les dones artistes en la història de l'art, com s'ho van fer per poder desenvolupar les seves inquietuds segons les directrius de la seva època i com continuen amagant-se, a fi de donar visibilitat a aquestes dones i anomenar-les pel seu nom.

L'artista Zulema Galeano va dirigir un taller en què es va realitzar un gran mural de colors fet de retrats dibuixats pels assistents.

3.3.3.4. ENTRE TALLERS I MUSEUS BCN

El 6 de maig de 2018, El Born CCM es va sumar a aquesta activitat en format de master class promoguda per l'ICUB en el conjunt de centres municipals. Mitjançant el disseny, la concepció i la confecció d'una peça de barreteria contemporània, l'artesana barretera Andrea Vièntec va posar en relació el seu ofici amb la intensa activitat artesanal del barri del Born durant el segle XVIII. Es va fer esment molt concretament a l'única referència de l'existència d'un barreter relacionat amb el jaciment actual: la de la Casa Recordà, on el 1716 vivien la vídua i els tres fills d'un barreter anònim.

3.3.4. COMMEMORACIONS I EFEMÈRIDES

3.3.4.1. FESTA DE CARNESTOLTES

Assistents
256

El Born ha celebrat el Carnestoltes com ho feien els barcelonins del 1700: ha ensenyat a fer puntes, barrets, pentinats, gorges, punys, etc., així com màscares i antifajos plens de fantasia. Una vegada disfressats, els assistents han après a ballar les danses que es ballaven a la Catalunya de fa més de tres-cents anys amb l'ajuda de la companyia de dansa Xuriach.

3.3.4.2. DIA DE LA DONA

Tot i els avenços assolits en matèria d'igualtat en les últimes dècades entre homes i dones, queda encara molt per fer, guanyar i consolidar en aquest terreny perquè tots dos gèneres puguin participar en la societat amb els mateixos drets i deures, deixant enrere els encara existents i injustos desequilibris que es produeixen. A El Born CCM reivindicuem el valor d'aquesta jornada, reconeguda des dels anys setanta per les Nacions Unides, i l'any 2018 ho hem fet mitjançant l'organització d'una sèrie d'activitats que busquen sensibilitzar i conscienciar la ciutadania sobre la importància de continuar avançant en aquest camí.

3.3.4.3. PRIMAVERA REPUBLICANA

Concert Dones i Segona República. Commemoració del 87è aniversari de la II República, de Marina Rossell

Assistents
265

El concert va comptar amb la participació de l'actriu Sílvia Bel, que va interpretar, acompanyada d'accions poètiques amb dos ballarins, textos de Víctor Catal, Mercè Rodoreda, Maria Aurèlia Capmany i Montserrat Roig. Escriutores que van des del noucentisme, la Guerra Civil, la dictadura i l'exili fins a la transició i la democràcia. La direcció escènica va córrer a càrrec del coreògraf Ramon Oller.

3.3.4.4. BROT DE MEMÒRIA. INSTAL·LACIÓ ARTÍSTICA DE NADAL.

Del 13 de desembre de 2018 al 6 de gener de 2019 es va poder visitar la instal·lació artística en memòria dels 80 anys del bombardeig de Barcelona.

Plouen bombes que esdevenen llavor. Del terra cap al cel, en sentit invers, neixen noves vides, fils de veu, subtils, bris individuals que creixen i que, en conjunt, creen un cor global, un clam social a la pau i a la llibertat, en record de les veus que es van apagar per sempre i avui són símbol de la resposta a la barbàrie.

La instal·lació, consistent en una obra escultòrica de llum i so, transformava el jaciment arqueològic mitjançant la llum i les ombres.

Direcció: **Xavier Bové**

Direcció artística: **Xavier Bové i Jordi Pont (Onionlab)**

Composició musical: **Zinkman**

Creació de continguts: **Onionlab**

Producció executiva: **Patricia Vázquez**

Aquesta instal·lació és la continuació del projecte «Arbre de la Memòria», comissariat per Daniela Aronica.

3.3.5. ACTES DIVERSOS, EN COL·LABORACIÓ O COPRODUCCIONS

3.3.5.1. VETLLADA AVENIR

Assistents

72

Aquesta activitat, una coproducció del TNC amb El Born CCM, ha consistit en una taula rodona i una lectura dramatitzada. Està inspirada en el teatre anarquista de Felip Cortiella, activista cultural català especialment actiu en la difusió d'ideals d'aquest moviment, com l'amor lliure, el trencament d'estereotips de gènere o l'ús de la llengua catalana en els camps polític i social.

La «Vetllada Avenir» evocava les vetllades que organitzava el mateix Cortiella al Paral·lel, on es feia teatre, xerrades i ball.

En aquesta ocasió hem organitzat una xerrada sobre teatre anarquista anomenada «Anarquisme, cultura i teatre» en una taula rodona amb Joan Tomàs Martínez Grimalt, Antoni Dalmau, Xavier Albertí i Ricard Vinyes. També s'hi ha fet una lectura dramatitzada de l'obra de Felip Cortiella La parella ideal, dirigida per Albert Arribas. Aquesta obra no es va arribar a estrenar perquè els empresaris teatrals s'hi van negar a causa dels al·legats que s'hi feien a favor de l'emancipació femenina i l'amor lliure, que trencaven amb les normes socials de la burgesia catalana de l'època.

3.3.5.2. UNDER

Assistents

861

Aquest espectacle, una coproducció de Zirkòlika, El Born CCM i UnderCirc, proposava un recorregut fantàstic per diferents ciutats del món, on hem descobert la bellesa arquitectònica de les parades de metro subterrànies, a través del vídeoart. Un entranyable clown solitari fa un viatge en metro a la recerca d'un lloc on passar el cap d'any i va trobant pel camí uns divertits personatges que el sorprenen amb els seus increïbles números de circ de malabars, acrobàcia, antipodisme, aeris i humor. Tot plegat, acompanyat d'una música en directe que evocava els països pels quals transita aquest metro fabulós: Portugal, Itàlia, Suècia, Alemanya, França i Espanya. Un espectacle per sorprendre, emocionar i viure moments de circ combinats amb «històries sota terra».

3.3.5.3. ACTIVITATS MUSICALS EN EL MARC DEL CONCURS DE PIANO MARIA CANALS (64a EDICIÓ)

Assistents

2.078

EL MARIA CANALS PORTA CUA AL BORN

El Maria Canals és un dels concursos internacionals per a joves músics més importants i consolidats del món. Nosaltres hi hem col·laborat posant a disposició de tot aquell qui ho vulgui un piano de cua en un dels vestíbuls durant tota la jornada en un marc excepcional, amb el jaciment arqueològic i l'estructura del mercat.

RECITAL DE PIANO

El Born CCM vam oferir, en col·laboració amb el Concurs Maria Canals, un concert gratuït interpretat per un dels seus participants; una bona oportunitat per a les persones a qui els agrada la música clàssica de descobrir i gaudir del talent de figures emergents.

Assistents

80

3.3.5.4. FIDDLE CONGRESS

Assistents

173

Els dies 2, 3 i 4 de febrer de 2018 l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) fou testimoni, juntament amb tres espais emblemàtics de Barcelona, de la tercera edició del Barcelona Fiddle Congress. Es tracta d'una iniciativa del Departament de Jazz i Música Moderna de l'ESMUC que va crear un espai obert perquè docents, intèrprets, pedagogs, sonòlegs, musicòlegs, lutiers i altres especialistes i aficionats comparteixin i debatin sobre coneixements i experiències en l'àmbit de la corda fregada de tradició no clàssica, com ara el jazz, la música moderna o la música tradicional.

Al concert ofert per El Born CCM hi estaven representades les figures més rellevants del violí jazz i de tradició d'àmbit mundial, com ara Christian Howes, Oriol Saña, Aupa Quartet, Apel·les Carod, Fiona Monbet, Marta Roma i Mimi Robson, i alumnes de l'ESMUC com Èlia Bastida, Violeta Díez o Roc Alemany. Abans i després del concert es van oferir dues *jam sessions*: una dedicada a la música de tradició catalana amb Anaís Falcó, Marc del Pino i Christian Simelo, i una altra després del concert dedicada al jazz, on els assistents al congrés van poder participar activament al costat dels artistes que van protagonitzar el concert.

3.3.5.5. FESTIVAL SIMFÒNIC

Assistents

167

El 2018 El Born CCM ha participat en la vuitena edició del Simfònic, festival de concerts simultanis, acollint l'Escola de Música Tarantel·la amb les actuacions d'alumnes en formacions grupals.

Tres orquestres simfòniques d'estudiants joves s'han aplegat per oferir un concert familiar de clàssics populars, amb incursions a la música moderna.

En cada cas, la tasca dels tres centres barcelonins no s'ha limitat a la formació tècnica dels futurs practicants de la música, sinó que ha aprofundit en l'aspecte social i cohesionador del fet musical: d'ací l'interès per la pràctica, ja de ben petits, de la música en comunitat, que els ajuda a compartir experiències enriquidores a escala artística i humana i els allunya de tota idea de competitivitat.

Assistents
47

3.3.5.6. BARCELONA CREATIVE COMMONS FILM FESTIVAL.

La Temptativa Artaud de Ronald Kay és un descomunal happening estès entre 1974 i 2008. És una obra no solament coextensiva de la seva pròpia temporalitat, sinó que funciona com una mesura de la llarga durada de la història sedimentada a l'espai arquitectònic d'un edifici. L'estrena a Barcelona de La sang de Cronos, la documentació visual de la Temptativa Artaud, ens va oferir l'ocasió per debatre sobre l'inconscient arquitectònic de la memòria i les formes de representació de la violència que habita totes les nostres institucions, en un escenari diferent del de la seva gestació, però que comparteix un fort component arquitectònic i històric: el Mercat del Born.

Participants:

Ivan Flores, filòsof, director del projecte FONDART «Ronald Kary. El trabajo de lo virtual».

Lorena D. Ramírez, directora de l'arxiu Ronald Kary.

Aurora Fernández, crítica d'art i docent a la UCM.

Montserrat Iniesta, directora d'El Born Centre Cultura i Memòria.

Moderadors: **Andreu Meixide** i **Fernando Paniagua**, organitzadors de BccN.

3.3.5.7. JORNADA DE LA XARXA DE COMUNITATS DE MEMÒRIA

Assistents
50

En el marc del projecte «Xarxa de Comunitats de Memòria», es van organitzar unes jornades de treball que articulaven el que anomenem «comunitats de memòria des-territorialitzades»; és a dir, aquelles comunitats de memòria vinculades a temes o idees específiques que han anat emergint de forma transversal a diversos territoris de la ciutat durant mesos de recerca i contacte amb entitats i institucions vinculades a la memòria.

Les comunitats proposades es relacionen amb mirades que ocupen una posició perifèrica dintre dels discursos memorials i des de les quals volem interpel·lar com, què i qui és legítim a l'hora de fer, relatar i recordar la història de la ciutat.

Així doncs, en aquest projecte, es preguntava com és la història de Barcelona vista des de la gitanitat, des dels feminismes o des de les migracions; quines coses i de quina manera s'ha decidit recordar o preservar allò que és part de la història; quina ciutat veiem si la pensem des de la idea de paisatge. És en aquest sentit que, més que de temàtiques, parlaríem de perspectives des de les quals mirar-nos la memòria de la ciutat.

3.3.5.8. NIT DE CIRC DELS PREMIS ZIRKÒLIKA DE CIRC DE CATALUNYA 2018

Assistents
250

La gala Nit de Circ, el millor aparador del circ català, ha inclòs l'estrena de l'espectacle de producció pròpia *UNDER* i la cerimònia de lliurament dels Premis Zirkòlika de Circ de Catalunya 2018.

La gala Nit de Circ ha constatat de dues parts. En primer lloc, s'ha presentat un espectacle coproduït per Zirkòlika, El Born CCM i UnderCirc: *UNDER*. Històries sota terra, ideat i dirigit per Emiliano Sánchez Alessi, un muntatge complet que s'estrenà per a l'ocasió i tindrà més recorregut, amb la possibilitat de ser programat a d'altres equipaments a fi de fomentar la creació de circ contemporani de sala. Seguidament, ha tingut lloc la cerimònia de lliurament dels Premis Zirkòlika de Circ de Catalunya 2018.

3.4 CONFERÈNCIES, JORNADES, CONGRESSOS

3.4.1. ACTES EN EL MARC DE L'EXPOSICIÓ "MONTSERRAT ROIG, 1977. MEMÒRIA I UTOPIA"

TAULES RODONES

«1977, un any clau»

Assistents
99

Amb **Pilar Aymerich**, **Carme Molinero** i **Roger Sempere**.
Moderador: **Manuel Guerrero**.

Pilar Aymerich, fotògrafa, col·laboradora i amiga íntima de l'escriptora; el seu fill Roger Sempere, i la historiadora Carme Molinero, juntament amb el comissari del projecte expositiu, Manuel Guerrero, han situat l'obra i la biografia personal de Montserrat Roig en el context de l'any 1977.

«Montserrat Roig, escriptora i periodista»

Assistents
112

Amb **M. Àngels Cabré**, **Marta Pessarrodona** i **Carme Riera**.
Moderadora: **Ariadna Oltra**.

Les escriptores Carme Riera i Marta Pessarrodona, que van conèixer en profunditat Montserrat Roig, i M. Àngels Cabré, estudiosa de l'escriptora, han reflexionat sobre la trajectòria literària i periodística de l'autora de *L'hora violeta* en una taula moderada per la periodista Ariadna Oltra.

«Els catalans als camps nazis, un llibre cabdal»

Assistents
137

Amb **Xavier Antich**, **Arnau Pons** i **Rosa Toran**.
Moderador: **Xavier Pla**.

El filòsof Xavier Antich, el poeta i assagista Arnau Pons i la historiadora Rosa Toran, autora del pròleg de la reedició d'*Els catalans als camps nazis*, juntament amb Xavier Pla, director de la Càtedra Josep Pla de la Universitat de Girona (UdG), han revisat la vigència d'aquest llibre cabdal.

Assistents
118

«Montserrat Roig, avui»

Amb **David Fernández, Betsabé Garcia i Bel Olid**.
Moderadora: **Marina Espasa**.

Tot i la mort prematura de Montserrat Roig, a l'edat de quaranta-cinc anys, el 1991, la seva obra torna a ser llegida i recuperada per les noves generacions. El periodista i activista social David Fernández; l'escriptora Bel Olid, presidenta de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC), i l'estudiosa Betsabé Garcia, autora de la biografia més completa de Montserrat Roig, juntament amb l'escriptora Marina Espasa, han reflexionat sobre l'actualitat de la seva obra.

DEBAT

«Televisió, cultura, literatura i memòria. Sobre el programa *Personatges de Montserrat Roig*»

Amb **Joan Anton Benach, Emili Manzano, Joan Carles Peris i Aina Torres**.
Moderadora: **Ariadna Oltra**.

De la mà de Joan Anton Benach, Montserrat Roig va començar a col·laborar a la televisió en el programa *Tot Art* al circuit català de TVE, i després va dirigir i presentar el programa *Personatges*, una fita cultural de la televisió dels darrers anys setanta. Amb la participació dels periodistes Joan Anton Benach, Emili Manzano, Joan Carles Peris i Aina Torres, biògrafa de Montserrat Roig, i amb Ariadna Oltra com a moderadora, s'ha plantejat un debat sobre televisió, cultura, literatura i memòria a partir de l'experiència de *Personatges*.

CONFERÈNCIA

«La literatura concentracionària i la recepció d'Els catalans als camps nazis, de Montserrat Roig: entre la memòria i el mite»

Conferència a càrrec de **Marta Marín-Dòmine**, directora del Centre for Memory and Testimony Studies de la Universitat Wilfrid Laurier a Ontario, Canadà.

Aquesta conferència tenia com a objectiu compartir amb el públic un punt de vista contemporani de la lectura d'Els catalans als camps nazis a fi d'examinar les nostres respostes i els sobreentesos en relació amb la memòria de la deportació catalana i, alhora, incentivar noves preguntes.

Assistents
42

Assistents
51

3.4.2. II SIMPOSI INTERNACIONAL D'ARQUEOLOGIA D'EL BORN CCM

Assistents
226

REC COMTAL: L'AIGUA DIBUIXA LA CIUTAT. BARCELONA, SEGLES I-XXI

Els dies 15, 16 i 17 de març de 2018 El Born Centre de Cultura i Memòria va organitzar el II Simposi Internacional d'Arqueologia, que tenia per objecte l'estudi del Rec Comtal de Barcelona. El dijous 15 de març es va dedicar a reflexionar, des d'un punt de vista interdisciplinari, sobre el Rec Comtal al llarg de la història i els seus 2.000 anys d'abastament d'aigua a Barcelona. El divendres 16 de març es va parlar sobre el present i el futur del Rec Comtal a partir del nou Pla Director del Rec Comtal en què treballa l'Ajuntament de Barcelona, el qual portà a parlar sobre paisatge, memòria, patrimoni, divulgació, comunicació, senyalística... També hi va haver espai per a la presentació de pòsters i comunicacions sobre la història del Rec Comtal i d'altres conduccions d'aigua anàlogues. El dissabte 17 de març s'organitzà una sortida resseguint el recorregut del Rec Comtal, des de Montcada i Reixac, població on es troba la mina que dona origen a la conducció, fins a El Born Centre de Cultura i Memòria.

Participants: André Guillerme (Conservatoire national des Arts et Métiers, París), Carme Miró (Servei d'Arqueologia de Barcelona), Enric H. March, Manuel Martín Pascual, Héctor Orenge (McDonald Institute for Archaeological Research, Cambridge), Carme Subiranas, Mikel Soberón (Àtics), Iñaki Moreno (Àtics), Josefa Huertas, Toni Fernández, Núria Miró (Museu d'Història de Barcelona), Carles Vela (Universitat de Girona), Pere Ortí (Universitat de Girona), Francesc Caballé (Veclus), Àlex Moreno (Àtics), Philip Banks, Joan Foguet, Joan Menchón, Victòria Alarcón, Santi Riera (Universitat de Barcelona), Alexandra Livarda (University of Nottingham), Rena Veropoulidou (Hellenic Ministry of Culture & Sports, Museum of Byzantine Culture), Ton Salvadó (Model Urbà, Ajuntament de Barcelona), Carles Llop (Universitat Politècnica d'Arquitectura), Tania Galán (Museu Municipal de Montcada), M. José Duran (Associació-Comissió per la Recerca i la Divulgació de la Memòria de Trinitat Vella), Jordi Piñero, Laia Muns (Fundació Aigües de Manresa-Junta de la Sèquia), Joan Gayà, Marc Aureli Santos (Arquitectura Urbana i Patrimoni –Ecologia Urbana, Ajuntament de Barcelona), Carles Enrich, Valentin Kokudev, Andrés Lupiáñez, Balbina Mateo, Marcos Ruiz de Clavijo, Carles Crespo, Wasabi.

Més informació a:

www.elbornculturaimemoria.barcelona.cat/simposiarqueologia2018

3.4.3. I SIMPOSI DESCOLONITZAR EUROPA

Assistents

173

MEMÒRIES COLONIALS I CONSTRUCCIÓ DE LA DIFERÈNCIA

Comissària: **Sara Santamaría**

L'objecte d'aquest simposi era reflexionar sobre els fonaments teòrics que permeten desenvolupar maneres alternatives de comprendre i recordar el passat colonial des de l'actualitat, així com representar l'alteritat i entendre la integració i les polítiques envers els migrants, on ens trobem tots.

Vam aplegar especialistes de prestigi reconegut tant nacionals com internacionals: experts en diverses àrees de coneixement com els estudis postcolonials, els estudis de memòria i sobre els usos del passat, els estudis de gènere, la politologia, la jurisprudència, l'activisme pels drets humans i la literatura. Aquesta diversitat ens va permetre reflexionar, des d'angles múltiples, tot i que de vegades coincidents, sobre qüestions complexes que són de gran rellevància i actualitat per a les societats europees.

Alguns dels ponents que hi van participar són: Chiara de Cesari, Nicolas Bancel, Margarida Calafate, Gustau Nerín, Inés Plasencia, Francisco Godoy, Martín Rodrigo, Donato Ndong, Najat El Hachmi, Juan Tomás Ávila, Aziz Faye, Míriam Hatibi, Sirin Adlbi Sibai, Javier de Lucas, Françoise Vergès, Yolanda Aixelà, Maria Freixanet, Núria Ricart i Daniela Ortiz. Va obrir el simposi la conferència «De dissens i runes: una nova Europa [un arxiu] en confecció», d'Ann Laura Stoler.

3.4.4. ELS 68S A EL BORN CCM

Els 68S a El Born CCM. Les revolucions democratitzadores

Cicle de debats comissariat per **Jordi Mir**.

El 1968 no és només un any o una data concreta: és un moment clau en un període més ampli que va de començament dels anys seixanta a finals dels setanta; un període en què es desenvolupen, amb molta vitalitat, pensaments i actuacions que busquen la construcció de societats més lliures, justes i igualitàries. El que va passar a París aquell maig va suposar un desafiament a l'ordre establert que no es va limitar a França, sinó que es va estendre als Estats Units, Alemanya, Itàlia, Mèxic, Txecoslovàquia, a casa nostra... Es va produir l'emergència de diferents contestacions i alternatives en construcció que plantejaven canvis profunds dirigits a les mateixes arrels de la societat. És per això que va tenir un gran seguiment, però també que hi va haver forts detractors.

«L'educació, els 68 i la transformació social ahir i avui»

Les propostes dels 68 van néixer d'espais educatius com la universitat i tot allò viscut va tenir influència en la pedagogia. En aquest diàleg vam parlar sobre l'educació ahir i avui, i sobre la seva capacitat transformadora.

Hi van intervenir Joana Bregolat, Jaume Carbonell, João França, Mariona Petit i Marina Subirats.

«Revolucionar la nostra societat des de la desobediència»

Als 68 la desobediència va ser fonamental per al moviment pels drets civils, en moviments universitaris, contra la guerra... I avui continua present. Quin paper ha de tenir a la nostra societat?

Hi van participar **Javier de Lucas, Mariona Puig, Pau Rodríguez i Gabriela Serra**.

«La universitat de Berkeley, bressol del moviment universitari i el canvi cultural»

El 68 als Estats Units d'Amèrica és tan rellevant com a vegades desconegut: drets civils, Vietnam, llibertat d'expressió... A la Universitat de Berkeley la mobilització va durar tota la dècada dels seixanta.

Stanley Brandes va dialogar amb **Susana Narotzy**.

«El 68 francès i les seves conseqüències»

El maig francès és el 68 més present en l'imaginari col·lectiu. Més enllà d'imatges i pintades que han esdevingut icones, hi ha preguntes a respondre: en què va consistir? Quines són les conseqüències que va ser capaç de generar?

Amb la participació de **Michel Wieviorka**.

Assistents

22

Assistents

36

Assistents

21

Assistents

37

Assistents
48

Congrés Internacional 68S

En aquest congrés s'han examinat els elements que permeten traçar tant vinculacions com disparitats entre els esdeveniments que al llarg del 1968 van commoure societats molt diverses de la geografia mundial. En aquest sentit, s'ha mirat d'aprofundir en el coneixement d'aquells processos, tot aportant i compartint mirades que, per bé que no es pretenia que fossin exhaustives, sí que havien de posar en relleu tant els trets comuns dels fenòmens estudiats com la seva àmplia diversitat geogràfica i social. Igualment, s'han considerat els múltiples vessants des dels quals es pot abordar l'estudi —perspectives socials, polítiques i culturals—, tots ells susceptibles d'articular-se per oferir una comprensió més integral de l'objecte de recerca.

Finalment, s'ha inscrit la data de 1968 en una temporalitat molt més extensa —els anys seixanta i fins a mitjans dels setanta—, durant la qual es van desenvolupar processos d'índole molt diversa que resulten ineludibles per explicar el que es va esdevenir aquell any i que constitueixen, en el seu conjunt, l'objecte més ampli al millor coneixement del qual s'aspira a contribuir amb la present proposta. Precisament, el títol que l'encapçala, «68s», pretén reflectir tota la pluralitat temàtica i l'amplitud cronològica del fenomen estudiat.

3.4.5. I MEMORIAL MAURICE HALBWACHS

ANOMENAR EL PASSAT EN LA CIUTAT CONTEMPORÀNIA. MEMÒRIA, POLÍTICA I COMUNITAT

Assistents
105

Aquesta trobada, una coproducció d'El Born CCM, l'Institut dels Passats Presents i el Grupo de Trabajo «Memorias colectivas y prácticas de resistencia» (de CLACSO), es va organitzar en el marc del conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i CLACSO, i tenia com a objectiu contribuir al debat sobre la relació entre memòria i ciutat i el seu impacte en el desenvolupament de polítiques municipals de memòria.

La benvinguda va anar a càrrec de Gerardo Pisarello (primer tinent d'alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona), Pablo Gentili (CLACSO), Ricard Vinyes (comissionat de Programes de Memòria de l'Ajuntament de Barcelona) i Montserrat Iniesta (directora d'El Born CCM), i va comptar amb la participació de José María Gómez, Pilar Calveiro, Peter Win, Montserrat Duch, Jordi Guixé, Ana Cacopardo, Isaac Rosa, Ferran Barembliet, Sara Santamaría, Francisco Ferrándiz, Emilio Crenzel, Augusto Castro, Carmen Caamaño, Isabel Piper i Mercè Tatjer.

3.4.6. TRIÀLEGS. CIUTAT I MEMÒRIA

Assistents
275

MONUMENT, PODER, COMUNITAT. COM COMMEMOREM AVUI?

Comissària: **Kathrin Golda-Pongratz.**

Organització: Ministerio de Economía y Competitividad, El Born CCM, Institut dels Passats Presents i UB.

Aquestes jornades tenien com a finalitat ajuntar experts, artistes, activistes i iniciatives nacionals i internacionals a Barcelona per reflexionar i debatre sobre les qüestions següents: quins són i com s'utilitzen els monuments i els memorials avui en dia? Necessitem nous tipus de memorials? Quins són? Què hem de commemorar avui? En què consisteix una commemoració transnacional, tant a Europa com a Amèrica? Com generem, com canalitzem i com guiem discursos i debats, especialment en societats fragmentades? Quant als subjectes i promotors de la commemoració, hem de pensar en nous formats i noves comunitats, dins de societats canviants i migratòries? On i com posem nous focus de commemoració? Com definim un «urbanisme de memòria» i quin és el futur commemoratiu de les ciutats? Pel que fa als espais i els llocs de memòria, com es representen les experiències i les dimensions espacials i de temps i de quina manera s'hi uneixen aspectes tant locals com nacionals o transnacionals?

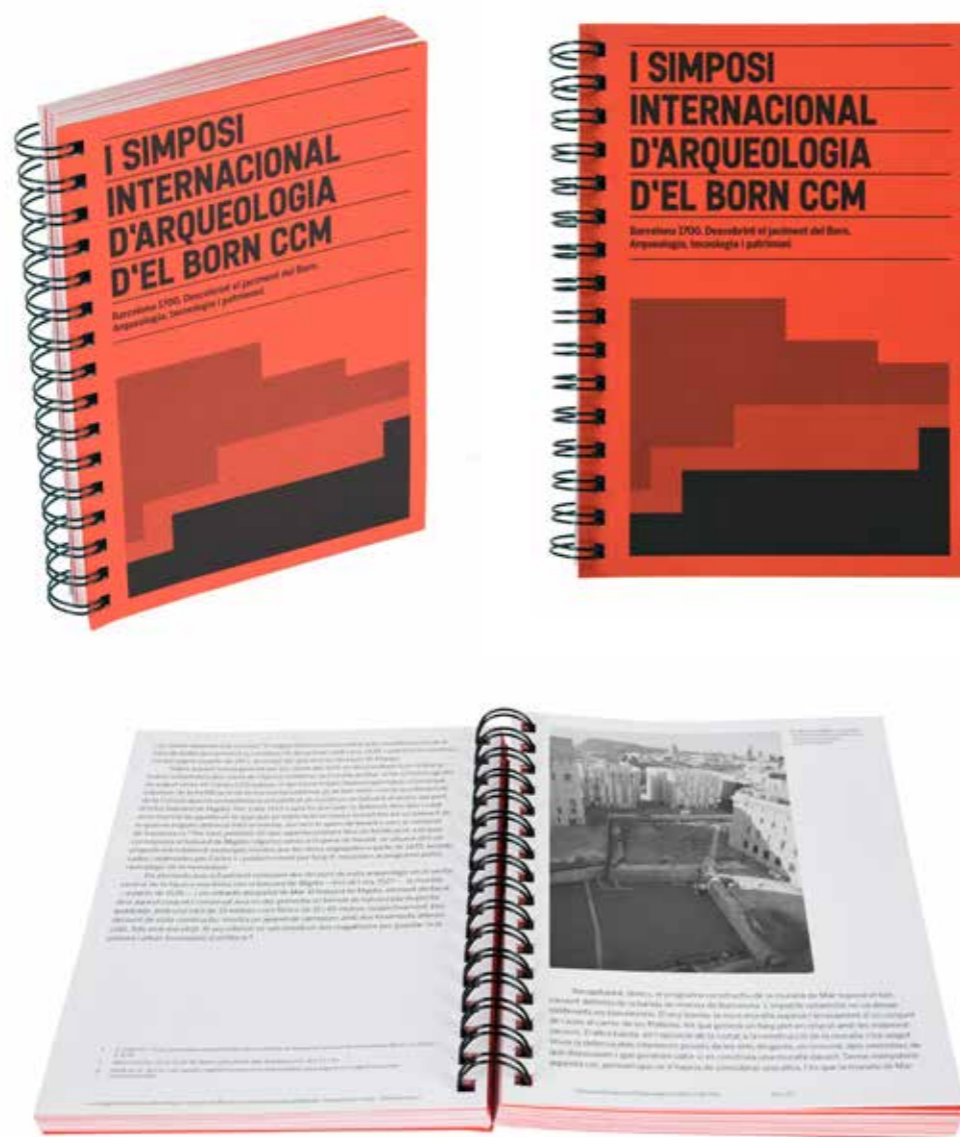

3.5. PUBLICACIONS

I Simposio Internacional de Arqueología de El Born CCM. Barcelona 1700. Descubriendo el yacimiento del Born. Arqueología, tecnología y patrimonio. / Ier Symposium International d'Archéologie d'El Born CCM. Barcelone 1700. À la découverte du site du Born. Archéologie, technologie et patrimoine

Recull de les actes del I Simposi Internacional d'Arqueologia del Born Centre de Cultura i Memòria, celebrat a Barcelona els dies 27, 28 i 29 de novembre de 2015, amb el títol *Barcelona 1700. Descobrint el jaciment del Born. Arqueologia, tecnologia i patrimoni*, en castellà i francès.

ISBN: 978-84-9156-182-8
DL: B 28806-2018

3.6. COMUNICACIÓ

El Born CCM impulsa tot un seguit d'accions específiques de comunicació i difusió per a les seves activitats, cicles i exposicions.

3.6.1. CAMPANYES

Al llarg del 2018 el Centre s'ha compromès en la realització de diverses campanyes de difusió dirigides als ciutadans i ciutadanes de Barcelona i altres públics de diverses procedències.

Estables:

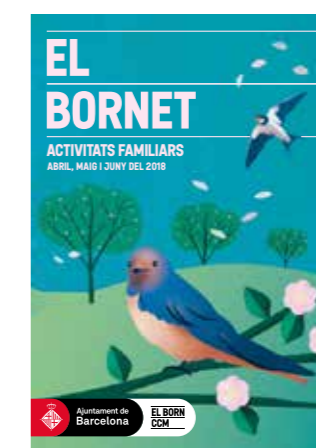
- El Bornet: 3 (activitats infantils i familiars de caps de setmana. Programació estable d'hivern, primavera, tardor).
- Llibret d'activitats trimestrals: 3 (totes les activitats. Programació estable d'hivern, primavera, tardor).
- Born de Nit: 1 (programació especial d'estiu).
- Nadal a El Born CCM: 1 (programació especial de Nadal).
- Programa educatiu: 1 (dirigit a escoles).
- Casals d'estiu: 1 (dirigit a entitats i pares).

Exposicions:

- 1 permanent.
- 2 temporals de gran format i programa d'activitats relacionat.

Activitats especials:

- Cursos: 2
- Congressos: 1
- Cicles de conferències de gran format: 1
- Simposis: 2
- Debats: 1
- Jornades: 1

3.6.2. PORTAL WEB

ACTIVITAT

- 115.748 sessions (-8.881)
- 1,34 sessions per usuari
- 300.804 pàgines visualitzades (-88.138)
- 2,64 pàgines/sessió

Temps / usuari: la durada mitjana de la sessió ha estat d'1,50 minuts.

Els indicadors reflecteixen un pronunciat descens de l'activitat de l'usuari amb el web, que ja es va a començar a fer palès l'any 2017.

Les pàgines més vistes:

- Home en català: 47.000
 - Home en castellà: 17.447
 - Visites guiades-itineraris: 13.087
 - Programació: 10.411
- El tràfic web procedeix especialment dels cercadors i les xarxes socials que aporten més tràfic són Facebook, Twitter i Instagram.
 - Aplicació de les noves funcionalitats creades per als diversos canals *on-line*, com ara Twitter Moments o Instagram i Facebook Stories.
 - Durant el 2018 s'ha optimitzat el canal de YouTube amb la creació de *playlists* i s'han incorporat gradualment vídeos del Centre que incrementaran aquest tràfic cap al web.
 - Butlletins digitals: durant el 2018 s'han enviat **43 e-mailings** a públic interessat en informació suplementària, noves activitats i premsa.

3.6.3. CANALS ON-LINE: ACTIVITAT PER CANAL

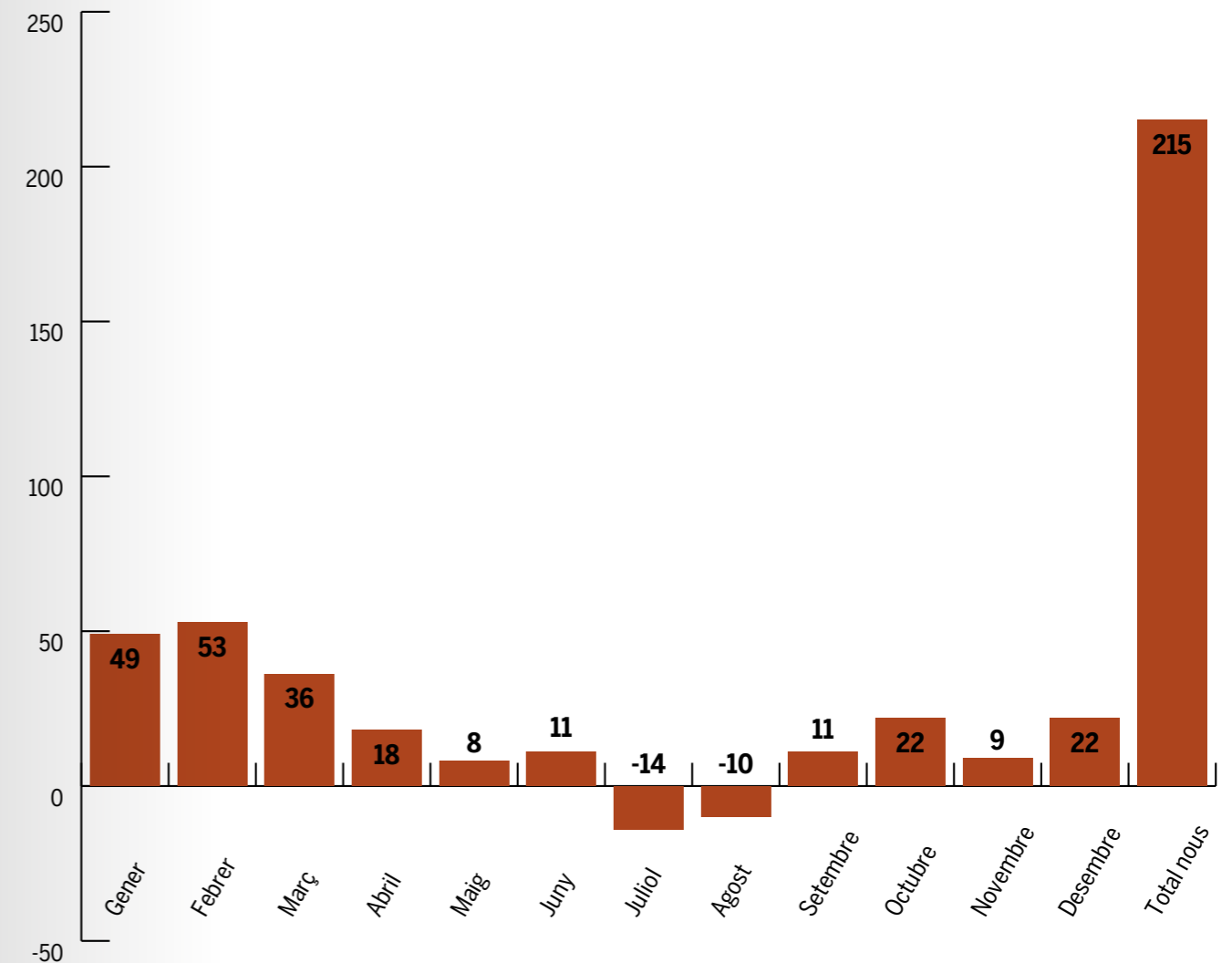
990

tuits
(-945)

Twitter

Amb **11.469 seguidors** (+215), Twitter manté un increment sostingut dels seguidors. Les interaccions han estat equivalents a l'any anterior, tot i que hi ha hagut menys dedicació en aquesta xarxa durant uns mesos:

- 10.156 interaccions (-41).
- Augment qualitatiu de retuits, esments i «m'agrada», malgrat que hi ha hagut un descens de retuits i comentaris:
 - 6.649 «m'agrada» (+790)
 - 3.462 retuits (-654)
 - 45 comentaris (-18)
- Iniciatives amb més èxit: #Arqueoborn #MontserratRoig

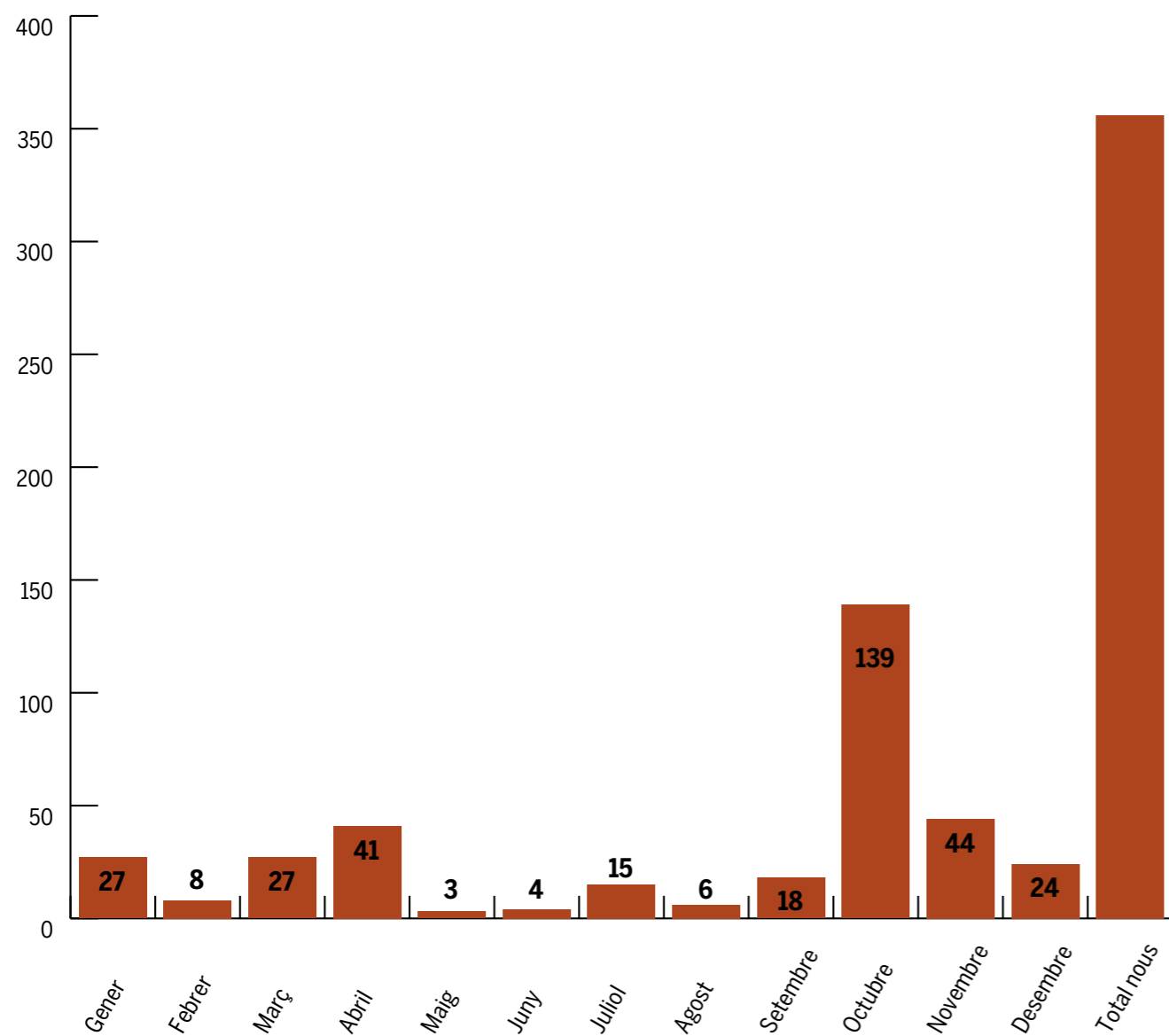
670

posts
(+169)

Facebook

Amb **8.448 seguidors** (+356), Facebook també manté un augment sostingut dels seguidors, tot i que han disminuït les interaccions dels usuaris:

- 8.184 interaccions (-2345)
- 159 comentaris (-51)
- 941 missatges compartits (-776)
- Iniciatives amb més èxit: #ArqueoBorn i la programació de Nadal

199

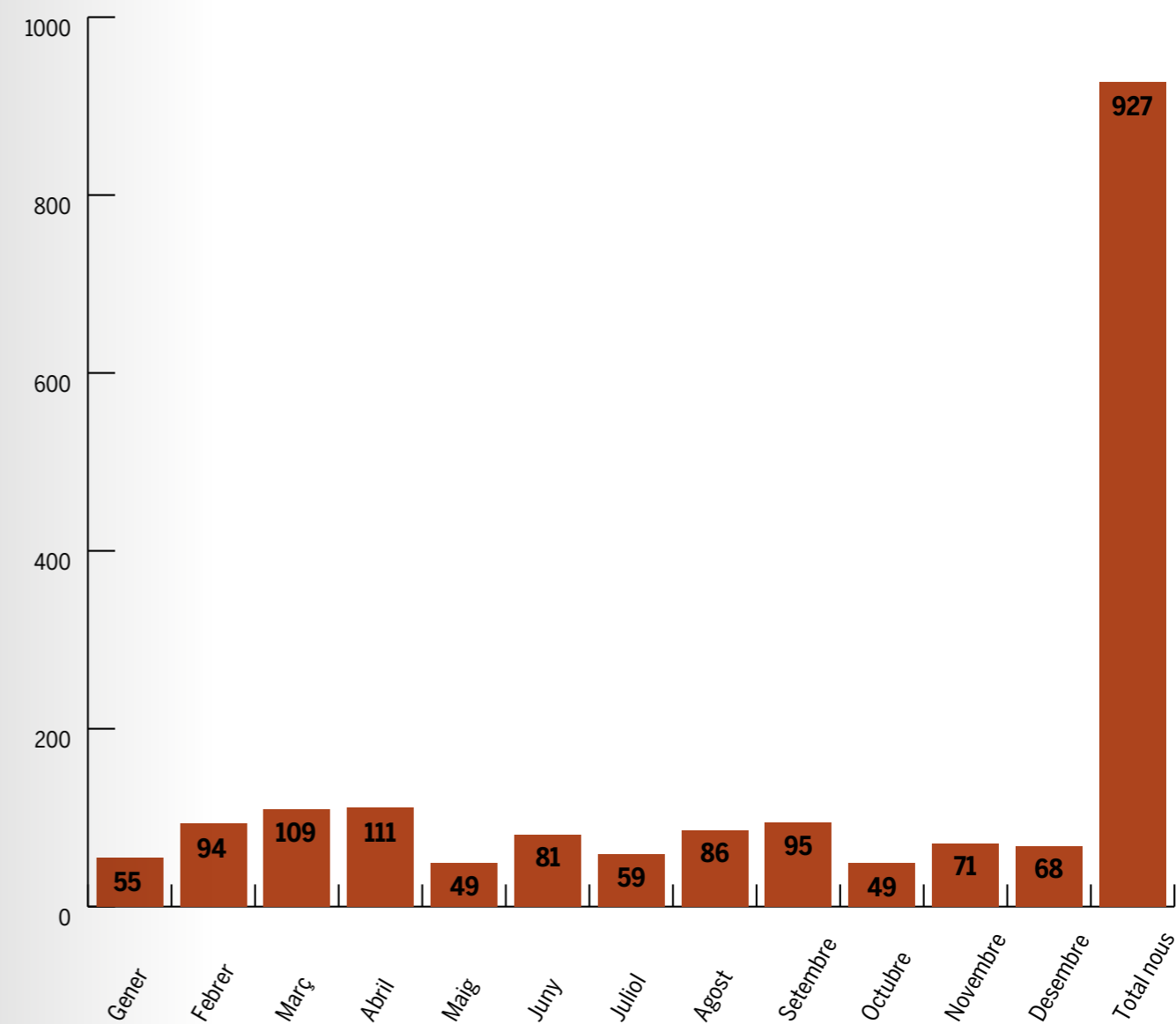
publicacions
(-60)

Instagram

Amb **2.866 seguidors** (+929), Instagram és el canal *on-line* amb major creixement de seguidors i interaccions. S'està treballant per optimitzar-ne el perfil.

D'altra banda, hi ha hagut un augment qualitatiu, tot i que han disminuït les publicacions. S'han incrementat els comentaris dels usuaris, especialment amb sortejos i concursos.

- 28.354 interaccions (+11.445)
- 28.091 «M'agrada» (+11k)
- 2.035 visualitzacions de vídeos (+1097)
- 263 comentaris (+106)
- Iniciatives amb més èxit: #ArqueoBorn

6.700

minuts visualitzats.

57 subscripcions (+16)

Youtube

Vídeos més populars:

- *Barcino 3D - I Simposi Internacional d'Arqueologia*
- *50 anys de la mort de Martin Luther King Jr.*
- *El comissari Jordi Guixé fa un relat de l'exposició: «Una infància sota les bombes»*
- *Arqueologia. Intervencions al jaciment*

Comparativa xarxes socials 2017-2018

Gràcies a la comparativa que s'ha pogut efectuar entre 2017 i 2018, realitzada per **Hootsuite Analytics**, podem afirmar que la xifra de nous seguidors en les principals xarxes socials ha experimentat, en general, un increment moderat respecte a l'any anterior.

A **Twitter**, les xifres del 2017 eren d'11.254 seguidors (s'havien assolit 499 nous seguidors), mentre que el **2018 se n'han assolit 11.469 (+215)**; és a dir, un total d'**11,5 K seguidors**.

Facebook ha experimentat un efecte molt semblant quant a nous seguidors: si les dades del 2017 indicaven 615 nous adherents, les del **2018 indiquen un increment fins a 8.448 (+356)**; és a dir, **8,5 K seguidors**. En general, Facebook va perdre força respecte a anys anteriors, fins i tot en els trams d'edat compresos entre els 35 i els 55 anys, fidels a aquesta xarxa social. Tot i això, l'augment de nous seguidors ha estat constant el 2018, gairebé al mateix ritme que el 2017, tant a Twitter com a Facebook. D'altra banda, les publicacions de posts a Facebook han obtingut més rellevància els primers sis mesos del 2018, però manca reforçar els lligams amb els usuaris i provocar la interacció entre ells.

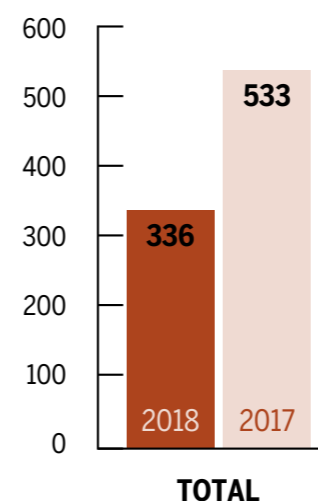
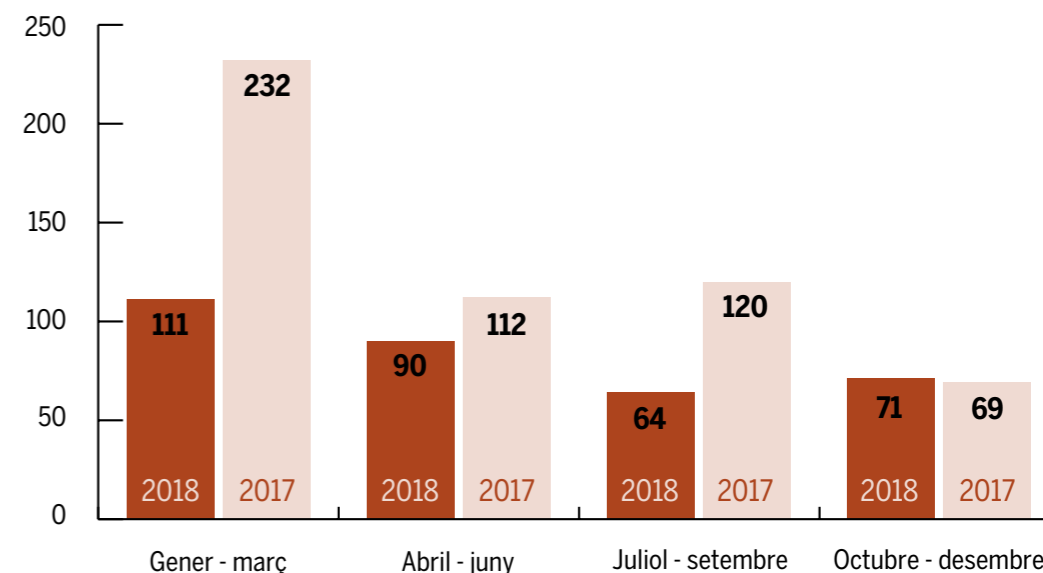
Amb 199 publicacions el 2018, Instagram es va consolidant com la xarxa social amb més creixement exponencial, sobretot a la franja juvenil i adulta, de 18 a 35 anys, durant els darrers dos anys. El 2017 es van obtenir 735 nous seguidors i es va assolir la xifra de 1.939 seguidors. El **2018 el creixement s'ha moderat fins als 2.866 seguidors (+929)**; és a dir, **2,9 K seguidors** aproximadament.

3.6.4. PRESENCIA ALS MITJANS ESCRITS I DIGITALS

En relació amb la presència a mitjans escrits i digitals, el **2018 (335)** les xifres van disminuir sensiblement respecte del 2017 (533), amb una reducció del 37 %.

Cal remarcar que aquestes xifres van fluctuar força durant l'any, amb alguns períodes d'una certa estabilitat (evolució uniforme) i pujades concretes a l'últim període de l'any, especialment durant l'època del Nadal. És remarcable la pujada de nous seguidors a Facebook a partir de l'octubre, coincidint amb l'obertura del curs escolar i universitari, a més de la presentació de l'exposició «Una infància sota les bombes», que va despertar un especial interès. Així mateix, va ser notori l'interès va despertar el cicle sobre «Maig del 68», el simposi «Descolonitzar Europa» o l'organització del II Simposi Internacional d'Arqueologia a començaments d'any (sobretot a Twitter). Al març la presentació del Nou Pla Director per als propers anys, que marcava la nova orientació d'El Born CCM, també va atraure molts mitjans.

Els gràfics ajuden a veure aquesta evolució durant els dotze mesos de 2018 pel que fa a nous seguidors en els principals canals *on-line*.

3.6.4.1. Dades trimestrals

1. Gener-març: 111 esments (232)

És el període de l'any en què es produeixen més esments. Hi destaquen la presentació del Nou Pla Director, la celebració del II Simposi Internacional, el cicle «Transmissió de la Memòria» o les activitats de Carnaval. Montserrat Roig segueix sent un reclam per als usuaris de les xarxes socials. Tot i que en aquest sentit la valoració és positiva, és el període en què el descens respecte al 2017 és més pronunciat.

2. Abril-juny: 90 (112)

Les xifres del segon trimestre de 2018 i les del segon trimestre de 2017 no difereixen tant com les dels altres trimestres, però seguim parlant d'una disminució. En aquest període destaquen les activitats al voltant dels cicles sobre «Maig del 68» i «Descolonitzar Europa», que reben una millor cobertura per part dels mitjans.

3. Juliol-setembre: 64 (120)

Aquest és el trimestre on el descens és més accentuat, ja que es produeix una disminució de prop del 50 %. Pel que fa al 2018, dues són les activitats que centren l'atenció dels mitjans: d'una banda, la intervenció arqueològica del mes de juliol, realitzada en col·laboració amb el món universitari, i de l'altra, la presentació al setembre de la nova exposició «Una infància sota les bombes», que va tenir molt bona acollida; de fet, podria dir-se que es tracta de l'activitat amb més repercussió mediàtica de tot l'any.

4. Octubre-desembre: 71 (69)

És, possiblement, el trimestre on les xifres de tots dos anys —2017 i 2018— són més similars, amb un petit increment l'any 2018. Amb l'inici del curs escolar destaquen activitats infantils com el «Big Draw» o el cicle de cinema relacionat amb l'exposició «Una infància sota les bombes». També cal subratllar l'entrega de premis de circ Zirkòlika, l'obra de teatre *UNDER* o el cicle «Triàlegs».

3.6.4.2. Publicitat exterior i en mitjans

CAMPANYES

El Departament de Comunicació ha desenvolupat diverses accions durant l'any 2018. Les dades posen de manifest la naturalesa d'aquestes accions i l'impacte que han assolit.

En relació amb insercions publicitàries, redaccionals, bàners o falques, entre d'altres, es van publicar:

- 18 publicacions d'elements de comunicació.
- 17 insercions a mitjans impresos.
- 8 insercions a mitjans digitals.

Pel que fa a **accions de publicitat o promoció exterior**, l'activitat va seguir amb la tendència d'anys anteriors. En aquest sentit, es van fer:

- 700 banderoles, que corresponen a 350 fanals.
- 300 cartells de botiga.

REPORTATGES FOTOGRÀFICS I PRODUCCIONS AUDIOVISUALS

El 2018 es van portar a terme **15 reportatges fotogràfics i 11 produccions audiovisuals** per il·lustrar accions de comunicació desenvolupades al Centre, a les xarxes i al web, que, a més, van servir com a material gràfic i audiovisual complementari per als mitjans.

RODES DE PREMSA

Durant el 2018 es van realitzar **tres** rodes de premsa, que van tenir un molt bon seguiment per part dels mitjans.

3.7. PÚBLICS

VISITANTS	EXPOSICIÓ PERMANENT	EXPOSICIÓ TEMPORAL	VISITA GUIADA JACIMENT	ESCOLES
1.270.682	35.519	27.123	7.148	11.493

Les visites que han rebut més afluència de públic adult que ha participat en alguna de les sessions de visites programades per a públic general, han estat les dues **visites guiades «Barcelona 1700. Història i vida»**, d'una durada d'**una hora i mitja i d'una hora** respectivament. La de més durada, que combina la visita a l'exposició permanent i el jaciment, ha aplegat **1.102 persones** en les **276 sessions ateses, de les 390 sessions que s'han ofert**, amb un 23,5 % d'índex de participació.

La modalitat d'una hora d'aquesta visita, en la qual només es visita el jaciment arqueològic, ha tingut una afluència de **1.028 persones** en les 200 sessions ateses, de les 281 sessions que s'han ofert al llarg de l'any, amb un 30 % d'índex de participació.

A això cal afegir que, com a novetat d'enguany, s'ha començat a oferir una **visita diària al jaciment d'una hora de duració en castellà** amb molt bons resultats. Des de la seva implementació al juliol, aquesta modalitat ha atret 408 persones en les 68 sessions ateses de les 128 ofertes, de manera que s'ha assolit un índex de participació del 35,3 %.

Durant l'any 2018, a més, s'ha posat en ple funcionament l'oferta, amb horaris més adients, de la visita **«Un passeig en família pel 1700»**, amb un índex de participació del 30,6 %: 504 persones, entre pares, mares i infants, han realitzat aquesta visita repartits entre les 96 sessions ateses de les 117 ofertes.

Així mateix, cal destacar la participació de públic a les **visites en anglès al jaciment**, que han aplegat un total de 454 turistes al llarg de l'any, una xifra lleugerament superior respecte de l'any 2017 (406 turistes). Això demostra que el Centre es manté present en els circuits turístics habituals, tot i que no amplia la seva quota de visitants, un objectiu important, donat que, examinades fredament, les dades indiquen que s'han atès 231 de les 314 sessions ofertes d'aquesta visita, però el barem de persones per visita és notablement baix —només 2— i l'índex de participació en comparació amb altres visites que posen èmfasi en el jaciment cau fins a un discret 11,8 %.

El fet que les visites de la programació estable del 2018, que inclouen la visita al jaciment arqueològic, siguin les que reben una major afluència de públic demostra l'interès que segueix generant l'espai patrimonial d'El Born CCM.

D'altra banda, el 2018 s'ha obert al públic la nova exposició temporal, **«Una infància sota les bombes»**, que des del darrer trimestre de l'any, d'ençà de l'obertura, ha aplegat 117 persones en les 39 sessions ateses de les 85 ofertes, amb un índex de participació del 30 %.

El 2018 també hem ofert des dels Serveis Educatius unes visites al jaciment combinades amb experiències com ara un tast de xocolata o un vermut d'estiu. La visita del jaciment amb tast de xocolata, concebuda primer com una visita matinal de caps de setmana (**«Matinal de xocolata»**), es va acabar transformant en la visita «Jaciment de xocolata». Amb una duració d'una hora i mitja, les dues varietats han aplegat 72 persones en les 13 sessions ateses de les 22 ofertes, i s'ha assolit un índex de participació del 25,5 %.

Durant els mesos d'estiu es va substituir el jaciment-experiència de la xocolata per una variant de les visites nocturnes, en la qual, en lloc de cervesa i tapa al final, s'oferia en horari de migdia un vermut al restaurant del Centre després d'una hora de visita al jaciment. La visita estival **«Jaciment amb vermut»** ha aconseguit un 33,5 % d'índex de participació i 130 persones l'han realitzat en les 18 sessions ateses de les 20 ofertes.

En aquesta línia d'experiències i visites diverses al jaciment, també destaquem la participació de públic que han tingut durant l'estiu del 2018 les visites en horari nocturn, com **«El Born de Nit»**, **«Per la porta del darrere. Joc, prostitució i negoci a la Barcelona del 1700»** i la novetat d'enguany, la **«Visita nocturna del Rec Comtal»**. De totes aquestes visites, la que ha tingut una major afluència de públic és **«El Born de Nit»**, amb un total de **179 persones** en les **18 sessions realitzades** de les 18 ofertes i amb un índex de participació del **58,2%**. La segueix la **«Visita nocturna del Rec Comtal»**, amb 77 persones en les 8 sessions ateses (de 8 ofertes) i un índex de participació del 56,5 %. En darrer lloc, amb xifres relativament similars pel que fa al nombre de persones i a l'índex de participació, **«Per la porta del darrere. Joc, prostitució i negoci a la Barcelona del 1700»** ha aplegat 51 persones i ha tingut un índex de participació del 37,6 %. Com es pot comprovar, tot i que els índexs han caigut lleugerament respecte a la mateixa oferta de l'any anterior en les visites que ja hem fet, es manté un interès constant per aquestes visites, atès que el 100 % de les sessions programades han estat ateses.

Finalment, pel que fa als itineraris, les dades indiquen que els més populars segons l'índex de participació són **«Les veus silenciades: les dones del 1700»**, i **l'itinerari del Rec Comtal**, nou de 2018, els quals han aconseguit uns índexs del 48,8% i del 26 % respectivament. Els segueix un altre itinerari nou, **«Entre pedres i cisells»**, que ha assolit un respectable 21,5 % de participació.

Activitats per al públic familiar

Les activitats familiars han comptat amb 2.056 participants: 169 al Bornet de Cançons, 685 al teatre familiar, 84 al cinema familiar, 596 al fliquets i 522 a les activitats amb educador.

Si ens centrem en les **activitats familiars amb educador, 522 persones** han participat en alguna de les dotze activitats familiars programades pels Serveis Educatius del Born CCM, incloent-hi el **taller de màscares de Carnestoltes**, que sempre capta molt públic (**256 persones** en la sessió de 2018, la qual cosa suposa un increment lleuger respecte de la xifra de 2017, que va ser de **248 persones**). Això no obstant, el nombre total de persones és inferior a l'assolit el 2017, que va ser de **592**.

L'activitat que més participació ha tingut han estat els tallers «Detectius al Born» i «Construïm el mercat del Born», amb uns índexs del 78 % i el 70 % respectivament. S'ha de considerar, però, que al llarg de l'any les sessions ofertes d'aquests dos tallers han estat molt minses, cosa que podria explicar aquestes xifres altes. De fet, hem de constatar la popularitat dels tallers «Una història per llepar-se els dits», amb un índex del 55 % segons les sessions ateses, i «Que pugui el teló! Taller de teatre», amb un índex del 30,6 %, que amb 13 i 15 sessions programades, de les quals s'han realitzat 9 en ambdós casos, són els tallers més oferts i amb unes xifres destacades.

Així mateix, cal esmentar la lenta però progressiva acceptació i interès que han anat despertant els tallers de rondallaires, tot i que ha estat desigual, depenent de l'oferta de les versions. Encapçala la llista el taller de rondallaires «La Marianna i l'arracada perduda», que ha assolit un índex de participació del 38,2 %.

Es fa palès, d'altra banda, que alguns tallers que es van oferir l'any passat no han format part de l'oferta de 2018 i que els números en general són baixos. Una de les possibles raons és la manca d'un conveni com el que antigament existia amb els socis i sòcies del Club Super3.

Finalment, als **tallers** programats tant per als **nadals** de 2017 i de 2018 com per a **Setmana Santa** del 2018, hi han participat **130 nens i nenes**.

El taller de Nadal que ha tingut una major participació ha estat **«Un Nadal de xocolata»**. El 2017 aquest taller, que es va oferir a principis de gener, abans de la diada de Reis, va aplegar 16 nens i nenes i va assolir un índex de participació del 80 %, i el 2018 va assolir un índex de participació del 100 %, l'aforament complet. Al Nadal de 2017 l'activitat que més públic va atreure va ser el taller de **«Neules i torrons»**, amb un total de **13 nens i nenes** en una sessió única i un índex del 86,6 % (major que el del taller **«Un Nadal de xocolata»**, perquè el de neules i torrons té un aforament de 15 places; inferior, per tant, a les 20 del primer). D'altra banda, al Nadal de 2018 el segon taller en nombre d'infants i índex de participació ha estat **«Arqueòlegs al Born»**, amb **18 nens i nenes** i un índex de participació del 90 %.

Pel que fa als tallers de Setmana Santa, els que han obtingut una major afluència de públic són **«Les Aromes del 1700»** i **«Construïm el mercat del Born»**, tots dos amb 14 nens i nenes en les dues úniques sessions programades, que representen el 70 % de l'índex de participació, dada idèntica per als dos tallers esmentats.

Visites de col·lectius

L'activitat més sol·licitada per col·lectius el 2018 ha estat la **visita guiada al jaciment**, la qual ha aplegat **868 persones**. Les reserves efectuades per a aquesta activitat suposen el 39 % del total de les visites realitzades per col·lectius al llarg de l'any.

D'altra banda, **75 persones** (en contrast amb les 411 persones de l'any anterior) han participat en grups per efectuar la visita d'una hora a la balconada del centre.

El nombre de col·lectius que han sol·licitat la visita guiada al **jaciment combinada amb la visita a l'exposició permanent** es manté estable respecte de les xifres de l'any anterior; així doncs, ha estat de **211 visitants**, que representen el 9,5 % del total de visitants en col·lectius (és a dir, un percentatge 2,14 % superior al de 2017).

Una altra xifra destacable és la de les visites al jaciment d'una hora en anglès per a col·lectius, que han aplegat **419 persones**, el 18,8 % del total de visitants en col·lectius.

D'altra banda, **532 persones** (menys que l'any 2017, que en van ser 607) han visitat el Born CCM en col·lectius d'**Apropa Cultura**; és a dir, un 23,8 % del total, que resulta d'unificar els percentatges corresponents a les tres visites ofertes.

Finalment, la resta del públic de col·lectius de 2018 es reparteix entre itineraris demanats específicament i altres visites en idiomes.

Sumant totes aquestes xifres, constatem que **2.227 persones** han visitat el Born CCM en col·lectius; és a dir, el 31,2 % del total de visitants de públic general, percentatge que indica una estabilitat en la proporció d'aquesta modalitat de visita respecte a l'any anterior.

3.7.1. ACCESSIBILITAT I INCLUSIÓ

El Born Centre de Cultura i Memòria, fidel al seu compromís d'esdevenir un centre obert, accessible i funcional per a tothom, treballa constantment i en consonància amb els criteris d'accessibilitat universal per continuar millorant els serveis oferts al visitant. En aquest sentit, forma part de l'essència del centre tenir una cura especial que les persones amb diversitat funcional s'hi sentin còmodes i puguin gaudir de la visita a les nostres instal·lacions amb les màximes garanties de mobilitat i accés a la informació.

El Born CCM treballa estretament amb l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat. Aquesta col·laboració s'emmarca en el pla de treball impulsat des del 2009 per aquesta entitat i l'Institut de Cultura de Barcelona amb l'objectiu estratègic de garantir l'accessibilitat universal al patrimoni cultural de la ciutat, tal com estableix l'article 30 de la Convenció Internacional de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

SERVEIS

Tarifes

El Born CCM ofereix tarifes reduïdes o gratuïtes a les persones titulars de la Targeta Rosa Reduïda o la Targeta Rosa Gratuïta. Així mateix, tenen entrada gratuïta els posseïdors del passi metropolità d'acompanyant d'una persona amb diversitat funcional.

Seients

A l'espai central del mercat hi ha bancs de descans a l'abast de totes les persones, així com a les sales d'exposicions, i al jaciment hi ha bancs a la meitat del recorregut.

El Born CCM posa al servei dels visitants dues cadires de rodes en préstec per a qui en sol·liciti.

Consignes

L'edifici disposa de servei de consignes a les dues entrades per desar-hi motxilles, bosses, abrics, etc.

Personal d'informació

El personal d'informació i atenció està preparat per ajudar i assessorar els visitants sobre els nostres serveis i les activitats que ofereix el nostre centre i us pot orientar sobre les millors opcions per a la vostra visita. Són a les entrades del centre, a les taquilles de venda d'entrades i recollida de guies multimèdia i a les entrades de les sales d'exposicions.

Guies multimèdia i fullets

El Born CCM posa a disposició dels visitants el servei de guies i audiodescripcions. Així mateix, ofereix fullets en braille i macrocaràcters. El personal d'informació us pot orientar sobre les millors opcions per a la vostra visita.

Plànols d'orientació

A les dues entrades del Born CCM hi ha plànols tàctils d'orientació i localització. També podeu sol·licitar plànols del centre al personal d'informació.

Lavabos adaptats i canviadors

El centre disposa de lavabos adaptats per a persones amb mobilitat reduïda, així com de canviadors per a infants. Podeu trobar-los a les cantonades dels carrers Comerç amb Ribera, Comerç amb Fusina i Comerç amb Ribera.

ACCESSIBILITAT FÍSICA

Disposar d'un espai lliure de barreres arquitectòniques que garanteixi la circulació de tots els visitants i l'accés a tots els espais del centre és clau per garantir l'accessibilitat universal del nostre centre. Accessos a nivell pla, rampes, mostradors adaptats, portes i lavabos adaptats són algunes de les mesures adoptades pel centre amb aquest propòsit.

Aparcament i accés al Centre

Als voltants d'El Born Centre de Cultura i Memòria (passeig Picasso) hi ha dues places d'aparcament reservades a persones amb mobilitat reduïda posseïdores de la targeta d'aparcament. La pavimentació que envolta el centre és de llambordes que no dificulten la mobilitat. L'accés al centre es fa mitjançant una rampa adaptada.

Portes

Les portes d'accés al centre, així com les interiors d'accés a les sales, tenen una amplada adequada per al pas de cadires de rodes. No obstant, en casos com el d'accés a la zona de lavabos les portes abatibles deixen un espai de pas ajustat. El sistema d'accionament en aquests casos es fa mitjançant una manovella.

Rampes

Les rampes d'accés, totes habilitades per al pas de cadires de rodes, es troben ubicades als accessos de la llibreria i al restaurant. La resta d'accessos als diferents espais del centre són a peu pla o es fan amb l'ascensor.

A la Sala Moragues hi ha una rampa opcional per a l'accés a la tarima o l'escenari.

Ascensor

L'ascensor, situat a la porta d'accés a l'edifici pel carrer Comercial, dona accés a les persones amb mobilitat reduïda a la plataforma de fusta del jaciment arqueològic. Aquesta plataforma ofereix una vista parcial del jaciment.

Les persones amb mobilitat reduïda poden observar la totalitat del jaciment amb la combinació de la visió que ofereix la primera planta des de la balconada i la que ofereix la plataforma de fusta. Malgrat tot, les persones usuàries de cadira de rodes no poden accedir al circuit del jaciment, ja que les condicions de conservació no ho permeten.

Mostradors i taules d'informació

Els mostradors de compra d'entrades i recollida de guies multimèdia disposen d'una zona adaptada a la qual poden accedir les persones amb cadira de rodes o de baixa estatura. El mobiliari per dispensar la informació de les activitats del centre ha estat dissenyat i construït tenint en compte les dimensions necessàries perquè una persona amb cadira de rodes pugui accedir a la informació que s'hi ofereix.

Lavabos adaptats

Tots els lavabos del centre estan adaptats per a persones amb mobilitat reduïda.

ACCESSIBILITAT VISUAL

Les mesures d'accessibilitat per a persones amb discapacitat visual estan encaminades a garantir l'accés a la comunicació i la màxima autonomia del visitant en la seva estada al centre.

Visites per a persones cegues o amb baixa visió

El centre ofereix la possibilitat de realitzar visites guiades a grups de persones cegues o amb baixa visió (cal fer la reserva prèviament) amb recorreguts adaptats a les estacions tàctils.

Guies multimèdia amb audiodescripcions

El Born CCM disposa de guies multimèdia amb audiodescripcions i audionavegació per apropar els continguts del centre als visitants amb discapacitat visual. Aquests dispositius contenen la informació referent a l'edifici, el jaciment i l'exposició permanent.

Fullet en braille, lectura fàcil i macrocaràcters

El Born CCM posa a disposició dels visitants fullets en braille, lectura fàcil i macrocaràcters amb la informació següent:

- Fullet d'informació general d'El Born Centre Cultural.
- Fullet d'informació del jaciment arqueològic.
- Fullet d'informació de l'arquitectura del mercat.
- Fullet d'informació de l'exposició permanent «Barcelona 1700. De les pedres a les persones».

Plànols tàctils de localització

A les dues entrades del centre s'hi disposen dos plànols tàctils d'ubicació per a persones amb baixa visió o ceguesa (amb relleu, inscripcions en braille i contrast visual).

Espais tàctils

El Born CCM disposa d'una maqueta tàctil de l'edifici situada al davant de la porta que dona accés al centre pel carrer Comercial. A més, l'exposició inaugural té dues estacions tàctils amb rèpliques dels objectes exposats.

Gossos pigall

El Born CCM permet l'accés de gossos pigall i gossos d'assistència a tots els espais del centre.

Senyalització

Tota la senyalització del centre ha estat realitzada amb pictogrames amb relleu i contrast visual i està ubicada segons els paràmetres d'accessibilitat universal i criteris de repetició.

ACCESSIBILITAT AUDITIVA

Les mesures d'accessibilitat auditiva han estat dissenyades per facilitar que les persones sordes o amb discapacitat auditiva, signants o oralistes, puguin accedir als continguts que ofereix el centre.

Visites per a persones amb discapacitat auditiva

El centre ofereix la possibilitat de realitzar visites guiades en llengua de signes per a grups.

Anells magnètics

El centre disposa de dos anells magnètics portàtils als mostradors de venda d'entrades i recollida de guies multimèdia i d'un anell magnètic d'instal·lació fixa a la Sala Moragues.

ACCESSIBILITAT INTEL·LECTUAL

El Born Centre de Cultura i Memòria vol ser un espai obert a totes les persones, on tothom es pugui sentir ben acollit; un espai de diàleg i d'intercanvi d'idees, on tots ens puguem enriquir i participar de la vida cultural de la nostra societat. Amb aquest ànim, les mesures d'accessibilitat per a persones amb discapacitat intel·lectual van adreçades a facilitar la seva autonomia durant la visita al centre i l'accés a la comunicació.

Visites per a persones amb discapacitat intel·lectual

El centre ofereix la possibilitat de realitzar visites guiades per a grups de persones amb discapacitat intel·lectual amb recorreguts adaptats a les diferents necessitats dels grups.

L'ARQUI-
TECTURA
DEL MERCAT
DEL
BORN

n Graus

Sr. Ramon Grau
Universitat Politècnica de Catalunya

Sra. Montserrat Iniesta
Directora del Borne Centre de Cultura i Memòria

MEMÒRIA
DEL
MERCAT
DEL
BORN

Manel Guàrdia, José Luis Oyón

Dr. Manuel Guardia
Universitat Politècnica de Catalunya

Dr. José Luis Oyón
Universitat Politècnica de Catalunya

4

COL·LABORACIONS I RELACIONS EXTERNES

EL BORN
CENTRE DE CULTURA
I MEMÒRIA

EL BORN
CCM

-
- Conveni entre l'Institut de Cultura de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona per a l'organització del Congrés Internacional 68s, al Born Centre de Cultura i Memòria, els dies 29 i 30 de novembre de 2018.
 - Conveni entre l'Institut de Cultura de Barcelona i l'Associació Panorama 180 per a l'organització de la sessió del 6 de juny del Barcelona Creative Commons Film Festival 2018, al Born Centre de Cultura i Memòria.
 - Conveni de cooperació educativa per a la realització de pràctiques acadèmiques externes entre la Universitat Autònoma de Barcelona (Màster en Gestió del Patrimoni) i El Born Centre de Cultura i Memòria.
 - Conveni per a la cessió de drets d'explotació comercial del vídeo *Dansa i música* entre Ficta Edicions i Produccions SL i El Born Centre de Cultura i Memòria.

5

ORGANITZACIÓ

EL BORN
CCM

5.1 RECURSOS HUMANS

El 2018 El Born CCM comptava amb un equip de **16 treballadores i treballadors** en la seva estructura professional.

Els càrrecs i el nombre de treballadors amb les seves respectives responsabilitats es distribueixen de la manera següent:

DIRECCIÓ	1
ADMINISTRACIÓ	4
EXPOSICIONS	1
ACTIVITATS	3
COMUNICACIÓ	4
CONSERVACIÓ	1
CONTINGUTS I RECERCA	1
SERVEIS EDUCATIUS	1

5.2 MEMÒRIA ECONÒMICA

DESPESA REALITZADA PER DEPARTAMENT	Import €
Activitats	211.436,30
Administració General	199.451,73
Arqueologia	70.664,36
Comunicació	276.758,81
Conservació	68.420,80
Continguts	22.544,40
Exposicions	298.058,70
Serveis Educatius	318.277,28
Atenció al públic	358.371,20
Neteja	340.459,05
Seguretat	649.951,77
Manteniment	464.525,64
Regidoria de Sales	141.876,44
Total general	3.420.796,48
Inversions	60.763,45

DESPESA REALITZADA PER CONCEPTE	Import €
Comunicació i difusió	276.758,79
Comunicació	254.710,70
Edició	22.048,09
Conneixement-Col.leccions	161.629,56
Conservació Preventiva i restauració	70.664,36
Edició	22.544,40
Recerca	68.420,80
Programes Públics	827.772,29
Activitats escolars	318.277,28
Activitat Públic general	188.426,10
Activitat Públic infantil i familiar	23.010,21
Exposicions(Permanents i Temporals)	298.058,70
Serveis Generals	2.215.399,29
Administració	424.377,67
Atenció al Públic	274.630,79
Dietes i desplaçament de personal	408,92
Formació/Jornades/cursos	282,00
Inversió	60.763,45
Manteniment	464.525,64
Neteja	340.459,05
Seguretat/Vigilància	649.951,77
Total General	3.481.559,93
	3.420.796,48
Inversions	60.763,45

5.3 OBRES I MANTENIMENT INFRAESTRUCTURES

MANTENIMENT: COPISA CPI

Import €

Data d'inici del contracte:	11 gener 2017
Data de finalització del contracte:	11 gener 2019
Pròrroga:	12 gener 2019 fins 11 gener 2021

Pressupost 2018:

Preventiu i conductiu	225.621,48 €
Correctiu	83.386,15 €
Assessor. Tècnic Audiovisual (correctiu)	27.343,49 €
TOTAL GEN-DES	336.351,12 €

Resta de manteniment

SPEC	11.273,20 €
ERSCE	3.929,70 €
Neteja Cortines Moragues	14.646,32 €
Ignifugació Cortines Moragues	8.550,83 €
Projecte Direcció obres tancament sales	11.495,00 €
Projecte Millora càrregues Sala Moragues	45.778,45 €
Instal. Truss i motor Sala Moragues	14.985,37 €
C180000587	
Rep. Mat. Tècnic i escenogràfic	2.802,05 €
Làmines solars Vidres	14.713,60 €

Total	128.174,52 €
Manteniment total	464.525,64 €

SEGURETAT: GRUPO CONTROL

Import €

Data d'inici del contracte:	1 agost 2017	334.114,83 €	Gener-Juliol
Data de finalització del contracte:	16 juliol 2018		
Pròrroga	17 juliol 2018	271.074,44 €	Agost-Novembre
	30 novembre 2018		
Nou contracte	1 desembre 2018	44.762,50 €	Desembre
	1 desembre 2020		

Pressupost 2018:

Total	649.951,77 €
--------------	---------------------

NETEJA: EXPERTUS

Import €

Data d'inici del contracte:	1 desembre 2016
Data de finalització del contracte:	30 novembre 2018
Pròrroga	1 desembre 2018
	30 novembre 2020

Pressupost 2018:	340.459,05 €
-------------------------	--------------

Total	340.459,05 €
--------------	---------------------

CAE prevenció de riscos

Proyectos Integrales Diaz, S.L.	1 gener 2018	15.972,00 €
	30 juny 2018	
Alerta Prevenció	1 juliol 2018	8.712,00 €
	31 desembre 2018	

Total	24.684,00 €
--------------	--------------------

5.4 LLOGUER D'ESPAIS

Data	Acte	Organitzador
GENER		
16-18	Kick-Off Danone Dairy	Unit Elements, S.L.
25	Google: conecta con tu audiencia	Codigo Kreativo Comunicacion, S.L.
30	Jornada <i>Tendencia en retribución y recompensa para 2018</i>	APD
FEBRER		
15 i 16	Reunión Zurich	Viajes Halcon, SAU
20	Presentació llibre d'il·lustracions <i>Barcelona, l'encís del comerç emblemàtic</i>	Ajuntament - Institut Municipal de Mercats
21	Convenció Shepora 2018	Auriga Sport, S.L.
26-27	Acte Magnetic VIP	Magnetic Collaborative LLC
27	Reunió empresa	Lismar
28	Seminari d'infància i joventut migrant en situació de risc	Projecte i Gestió de Serveis Socials, S.L.
MARÇ		
6	C201802: Aplicacions de la teràpia familiar sisèmica en la intervenció social per a treballadors/es i educadors/es socials	Projecte i Gestió de Serveis Socials, S.L.
14	Festa anual de la FEEC	Fed. Entitats Excursionistes de Catalunya
20	Assemblea i conferència del Barcelona Sustainable Tourism	Turisme de Barcelona
23 (mtge 22)	Black Toro Capital: AGM 2018	Barcelanima, S.L.,

Espai	Tipus de jornada	Tipus de tarifa	Import del contracte	Parcial mensual 2018	Observacions
				10.000,00 €	
Sala Moragues i balconada	Completa	Normal	7.000,00 €		
Sala Moragues	Completa	Normal	3.000,00 €		
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	- €		Cessió gratuïta del mes
				19.637,00 €	
Sala Moragues i balconada	Completa+mitja	Normal	11.100,00 €		
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00 €		
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00 €		
Sala Moragues i balconada	Completa	Normal	4.000,00 €		
1 edicle	Mitja	Normal	212,00 €		
Auditori Comercial 5	Completa	Normal	500,00 €		
				6.275,00 €	
Auditori Comercial 5	Completa	Normal	500,00 €		
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	- €		Cessió gratuïta del mes
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00 €		
Sala Moragues	Completa + mtge	Normal	4.500,00 €		

ABRIL		
14	Petit Style Walking, passarel·la de Moda Infantil	Petit Style
19	Gala d'entrega de premis Del 52è. Concurs de Vins D.O. Penedès	Ajuntament Vilafranca del Penedès
22	Assemblea General del CEC	Centre Excursionista de Catalunya (CEC)
23	Reunió Housing Europe	Housing Europe
24	"Show Opening Cocktail Myba 2018"	Oneocean Port Vell Sau
25	Jornada sobre polítiques de rehabilitació al sud d'Europa	Ajuntament - Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació

MAIG		
2	15th Global Digital Banking Conference	McKinsey & Company, INC.
5	Consell del Col·legi de Veterinaris de Catalunya	Smart Republic, S.L.
14	IV Jornada de Networking Espai Låbora	FEICAT (Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya)
15	Assemblea General del CEC	Centre Excursionista de Catalunya (CEC)
20	Concert de "Cichuelo & La Tana"	Fundació Privada Taller de Músics
23	Cocktail Dinner - CISCO - Velocity Program 2018	Barcelona Projects S.A.

JUNY		
4	Diada de la Natació Catalana	Federació Catalana de Natació
7	Sports Business Meeting	Palco 23 Ediciones, S.L. - Modaes
8	Algemene Bestuursdienst Kp Buitenland Module 2	Embajada del Reino de los Países Bajos
16	Primavera Talent	Fundació Catalana per a la Paràl·lisi Cerebral
28	Moodle Party	Moodle PTY, LTD
29	Diada de la Professi3 d'Enginyers	Col·legi d'Enginyers Graduats i Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona

16.187,00 €			
Sala Moragues	Completa	Normal	3.000,00 €
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00 €
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00 €
1 edicle	Mitja	Normal	212,00 €
Mig mercat	Mitja	Normal	7.650,00 €
Sala Moragues	Completa	Institucional	1.500,00 €

36.300,00 €			
Sala Moragues i balconada	Completa	Normal	6.000,00 €
Sala Moragues i balconada	Mitja	Normal	5.100,00 €
Sala Moragues i balconada	Completa	Normal	15.000,00 €
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	- € Cessió gratuïta del mes
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00 €
Mig mercat	Mitja	Normal	7.650,00 €

15.362,50 €			
Sala Moragues i vestíbul	Mitja	Normal	5.100,00 €
Sala Moragues	Completa	Normal	3.000,00 €
Auditori Comercial 5	Mitja	Normal	212,50 €
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	- € Cessió gratuïta del mes
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00 €
Sala Moragues i mig mercat	Completa	Institucional	4.500,00 €

JULIOL**AGOST****SETEMBRE**

3	Presentació Oficial Lligues Nacionals Catalanes 2018	Federació Catalana de Basquetbol
17	Welcome Party als participants al Congrés Gastech d'indústries energètiques (Fira Gran Via)	DMG Events
19 matí	Jornada <i>Transformacion y diversidad</i>	Mercer Consulting, S.L.U
19 tarda	80 Anys d'ASPASIM i Presentació VI Milla de Sarrià	Fundació Privada ASPASIM - Vicenta Verdú
27	Taller Pensa Pharma (Laboratorios Dr. Esteve)	Global Business Travel Spain S.L.U.
30	Festival de Sake	Tapatajo

OCTUBRE

16 i 17	Premis EMAS Catalunya 2018 i Marketplace	Generalitat - Departament de Territori i Sostenibilitat
19	Fem Xarxing 2018	Ajuntament de Barcelona - Ecologia Urbana
25	Meet Germany	Oficina Nacional Alemanya de Turismo

NOVEMBRE

9	Jornada <i>TDAH del nen a l'adult</i>	Laboratorios Rubió
10	Bunbu	Centro Cultural Shoshinkan
12	Àgora de l'Acord Ciutadà	Ajuntament de Barcelona - Àrea de Drets Socials
16	Gala Consorci Sanitari Integral	Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge
19	95é aniversari Sorli	Superficies De Alimentación, S.A.
20	Lliurament del primer premi llengua nacional	Associació Llengua Nacional
26	Presentació del llibre <i>Santa Maria del Mar. L'església del poble</i>	Fundació Uriach 1838
27	Consell Municipal de Benestar Social	Ajuntament de Barcelona - Àrea De Drets Socials
29	Assemblea Extraordinària del CEC	Centre Excursionista de Catalunya (CEC)

- €

- €

28.200,00 €

Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00 €	
Tot l'espai del mercat	Completa	Normal	15.000,00 €	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00 €	
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	- €	Cessió gratuïta del mes
Sala Moragues i balconada	Mitja	Normal	5.100,00 €	
Sala Moragues	Completa	Normal	3.000,00 €	

5.850,00 €

Sala Moragues	Mtge + mitja	Institucional	2.025,00 €	
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00 €	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00 €	

23.075,00 €

Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00 €	
Sala Moragues	Completa	Gratuïta	- €	Cessió gratuïta del mes
Sala Moragues	Completa	Institucional	1.500,00 €	
Sala Moragues i vestíbul	Completa	Institucional	3.000,00 €	
Mig mercat	Completa	Normal	9.000,00 €	
Auditori Comercial 5	Mitja	Normal	425,00 €	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00 €	
Sala Moragues	Completa	Institucional	1.500,00 €	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00 €	

DESEMBRE		
3	Plenari del Consell Municipal Turisme i Ciutat del Ajuntament de Barcelona	Ajuntament - Barcelona Activa SAU SPM
4	6A Edició Premis Born Comerç	Ajuntament - Serveis a les Persones i al Territori de Ciutat Vella
9 i 10	Casting programa <i>Fama a bailar!</i>	Zeppelin Televisión, S.A.U.
12	Premi Ramón Barnils de Periodisme d'Investigació 2018	Grup Barnils
TOTAL 2018		

				10.275,00 €
Sala Moragues	Completa	Institucional	1.500,00 €	
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00 €	
Sala Moragues i vestíbul	Mt-ge+com-pleta	Normal	7.500,00 €	
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	- €	Cessió gratuïta del mes
				171.161,50 €

6

RESUM D'INDICADORS

EL BORN
CCM

VISITANTS

Dies oberts	314
Nombre	1.080.079

ENTRADES VENUEDES

Tipus d'entrada	Nombre
Entrada general	2.717
Entrada reduïda	376
Entrada gratuïta	30.615
Entrada d'accés lliure	1.046.371
TOTAL	1.080.079

PORTES OBERTES

Motiu	Dies oberts	Visitants
Dia mensual d'accés lliure	11	8.335
Santa Eulàlia	1	178
Dia dels museus	1	382
La Mercè	1	1.438
Altres	9	3.883
TOTAL	46	14.216

TARDES SETMANALS D'ACCÉS LLIURE

Dia	Dies oberts	Visitants
Diumenges a la tarda	46	28.859

EXPOSICIONS PERMANENTS

Títol	Visites
Barcelona 1700. De les pedres a les persones	35.519
Visita lliure al jaciment des de la balconada	1.080.079
TOTAL	1.115.598

EXPOSICIONS TEMPORALS

Títol	Dies oberts	Visites
Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia	132	26.464
Una infància dota les bombes	81	4.963
TOTAL	213	31.427

ACTIVITATS

Tipus de públic	Nº d'activitats	Nº de sessions	Nº d'usuaris
Per a públic general	29	355	6.815
Per a públic familiar	41	102	2.654
Per a públic escolar	24	231	10.393
TOTAL	94	688	19.862

7

CALENDARI D'ACTIVITATS

2018

EL BORN

CCM

CALENDARI D'ACTIVITATS

GENER

7	diumenge	Dolç Born diumenge	
		La batalla de l'11 de setembre	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Una història per llepar-se els dits	TALLER
13	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Barcelona és bona si la bossa sona	TALLER
14	diumenge	Dolç Born diumenge	
		La batalla de l'11 de setembre	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Construïm el mercat del Born	TALLER
20	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Misteri a la cort del veguer	JOCS
21	diumenge	Dolç Born diumenge	
		La batalla de l'11 de setembre	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Detectius al Born	JOCS
27	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		En Gabriel i la casa de la neu	CONTACONTES
28	diumenge	Dolç Born diumenge	
		La batalla de l'11 de setembre	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Xics'n'Roll	MÚSICA
		Que pugi el teló!	TALLER
31	diuecres	Cicle Montserrat Roig. 1977, un any clau	TAULA RODONA

FEBRER

2	divendres	Fiddle Congress	MÚSICA
3	dissabte	InMuseu	VISITA GUIADA
		Santa Eulàlia, símbol de la ciutat	ITINERARI
		Històries i misteris	TALLER
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
4	diumenge	Dolç Born diumenge	
		Carnestoltes, festa i llibertat!	ITINERARI
		Una història per llepar-se els dits	TALLER
7	dimecres	Montserrat Roig, escriptora i periodista Gratuït	TAULA RODONA
10	dissabte	Santa Eulàlia, símbol de la ciutat	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Barcelona és bona si la bossa sona	TALLER
11	diumenge	Dolç Born diumenge	
		Carnestoltes, festa i llibertat!	ITINERARI
		Festa de Carnestoltes	TALLER
14	dimecres	Els catalans als camps nazis, un llibre cabdal	TAULA RODONA
15	dijous	La memòria i els llocs de la transmissió	CURS
17	dissabte	Santa Eulàlia, símbol de la ciutat	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Misteri a la cort del veguer	JOCS
		Micro Shakespeare	TEATRE
18	diumenge	Dolç Born diumenge	
		Carnestoltes, festa i llibertat!	ITINERARI
		Festa de Santa Eulàlia	PORTES OBERTES
		Detectius al Born	JOCS
22	dijous	La memòria i els llocs de la transmissió	CURS
24	dissabte	Santa Eulàlia, símbol de la ciutat	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Marianna i l'arracada perduda	CONTACONTES

25	diumenge	Dolç Born diumenge	
		Carnestoltes, festa i llibertat!	ITINERARI
		La vida d'en Carbassó	CINEMA
		Que pugi el teló!	TALLER
28	dimecres	Montserrat Roig, avui	TAULA RODONA

MARÇ

1	dijous	La memòria i els llocs de la transmissió	CURS
2	divendres	ROIG, homenatge a Montserrat Roig	MÚSICA
3	dissabte	La ciutat transparent	ITINERARI
		Històries i misteris	TALLER
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Víctor Català, la senyoreta de l'escala	TEATRE
4	diumenge	Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Dolç Born diumenge	
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
		Una història per llepar-se els dits	TALLER
8	dijous	Dia de la Dona	COMMEMORACIÓ
		La memòria i els llocs de la transmissió	CURS
9	divendres	Montserrat Roig, des de l'ànima	RECITAL
10	dissabte	La ciutat transparent	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Barcelona és bona si la bossa sona	TALLER
11	diumenge	Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Dolç Born diumenge	
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
		Radiobots	MÚSICA
		El Maria Canals porta cua al Born	MÚSICA
		Construïm el mercat del Born	TALLER
15	dijous	II Simposi internacional d'Arqueologia	SIMPOSI
17	dissabte	La ciutat transparent	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Misteri a la cort del veguer	JOCS

18	diumenge	Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Dolç Born diumenge	
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
		La cançó del mar	CINEMA
		Recital de piano	MÚSICA
		Detectius al Born	JOCS
24	dissabte	La ciutat transparent	ITINERARI
		Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Històries i misteris	TALLER
25	diumenge	Un passeig en família pel jaciment	VISITA GUIADA
		Dolç Born diumenge	
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
		Que pugi el teló!	TALLER
		En Gabriel i la casa de la neu	CONTACONTES

ABRIL

1	diumenge	Les paraules del Born	ITINERARI
5	dijous	Cicle Montserrat Roig. Debat sobre TV i cultura	DEBAT
7	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
		"Raspall". Companyia Teatre Nu	TEATRE
		La Marianna i l'arracada perduda	CONTACONTES
8	diumenge	Les paraules del Born	ITINERARI
		"Raspall". Companyia Teatre Nu	TEATRE
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
11	dimecres	Vetllada Avenir	TAULA RODONA
14	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
		Una història per a llepar-se'n els dits	TALLER
15	diumenge	Les paraules del Born	ITINERARI
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
		La Tresca i Xirriquiteula Teatre	TEATRE

21	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		En Gabriel i la casa de la neu	CONTACONTES
22	diumenge	Les paraules del Born	ITINERARI
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Kerity i la casa dels contes	CINEMA
26	dijous	Cicle Montserrat Roig. La literatura concentracionària	CONFERÈNCIA
28	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
		Que pugi el teló!	TALLER
29	diumenge	Les paraules del Born	ITINERARI
		Un passeig en família	VISITA GUIADA

MAIG

5	dissabte	La ciutat transparent. Una mirada curiosa	ITINERARI
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Arqueologia vertical? Reconstruïm el barri de la Ribera!	ITINERARI
6	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
11	divendres	Descolonitzar Europa	SIMPOSI
12	dissabte	La ciutat transparent. Una mirada curiosa	ITINERARI
		Descolonitzar Europa	SIMPOSI
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
		Una història per a llepar-se'n els dits	TALLER
13	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		La revolta dels contes	CINEMA
17	dijous	Maig del 68	DEBAT
19	dissabte	La ciutat transparent. Una mirada curiosa	ITINERARI
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Arqueologia vertical? Reconstruïm el barri de la Ribera!	ITINERARI
20	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Maig del 68	DEBAT

26	dissabte	La ciutat transparent. Una mirada curiosa	ITINERARI
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
27	diumenge	Construïm el Mercat del Born	TALLER
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
		The Penguins-Reggae per a Xics	MÚSICA

JUNY

2	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Detectius al Born	TALLERS I JOCS
3	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
9	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
		Una història per a llepar-se'n els dits	TALLER
		Festival SIMFÒNIC	MÚSICA
10	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
16	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Construïm el Mercat del Born	TALLER
17	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
23	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
24	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA

JULIOL

1	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
3	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
4	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
5	dijous	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
6	divendres	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA

7	dissabte	La Marianna i l'arracada perduda	TALLER
		Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
8	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
10	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
11	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
12	dijous	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
13	divendres	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
14	dissabte	Que pugi el teló!	TALLER
		Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
15	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
17	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
18	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
19	dijous	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
20	divendres	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
21	dissabte	En Gabriel i la casa de la neu	TALLER
		Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
22	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
24	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
25	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
26	dijous	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
27	divendres	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA

28	dissabte	Que pugi el teló!	TALLER
		Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
29	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
31	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició barcelona 1700	VISITA GUIADA

AGOST

1	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Joc, prostitució i negoci a la Barcelona del 1700	VISITA GUIADA NOCTURNA
		El Born de nit	VISITA GUIADA NOCTURNA
2	dijous	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		El Born de nit	VISITA GUIADA NOCTURNA
		El Rec Comtal. Com l'aigua dibuixa la ciutat	VISITA GUIADA NOCTURNA
3	divendres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
4	dissabte	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
		El xiulet d'en Mateu	TALLER
5	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
7	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
8	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Joc, prostitució i negoci a la Barcelona del 1700	VISITA GUIADA NOCTURNA
		El Born de nit	VISITA GUIADA NOCTURNA

9	dijous	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		El Born de nit	VISITA GUIADA NOCTURNA
		El Rec Comtal. Com l'aigua dibuixa la ciutat	VISITA GUIADA NOCTURNA
10	divendres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
11	dissabte	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
		Que pugi el teló!	TALLER
12	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
14	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
15	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Joc, prostitució i negoci a la Barcelona del 1700	VISITA GUIADA NOCTURNA
		El Born de nit	VISITA GUIADA NOCTURNA
16	dijous	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		El Born de nit	VISITA GUIADA NOCTURNA
		El Rec Comtal. Com l'aigua dibuixa la ciutat	VISITA GUIADA NOCTURNA
17	divendres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
18	dissabte	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
		En Peret Gafarró	TALLER
19	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
21	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA

22	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Joc, prostitució i negoci a la Barcelona del 1700	VISITA GUIADA NOCTURNA
		El Born de nit	VISITA GUIADA NOCTURNA
23	dijous	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		El Born de nit	VISITA GUIADA NOCTURNA
		El Rec Comtal. Com l'aigua dibuixa la ciutat	VISITA GUIADA NOCTURNA
24	divendres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
25	dissabte	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
		Que pugi el teló!	TALLER
26	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic amb vermut	VISITA GUIADA
28	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
29	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
		Joc, prostitució i negoci a la Barcelona del 1700	VISITA GUIADA NOCTURNA
		El Born de nit	VISITA GUIADA NOCTURNA

SETEMBRE

1	dissabte	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
2	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
4	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
5	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA

6	dijous	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
7	divendres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
8	dissabte	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
9	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
11	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
12	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
13	dijous	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
14	divendres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
15	dissabte	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
16	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
18	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
19	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
20	dijous	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
21	divendres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
22	dissabte	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
23	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
25	dimarts	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA

26	dimecres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
27	dijous	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
28	divendres	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
29	dissabte	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA
30	diumenge	Jaciment arqueològic + exposició Barcelona 1700	VISITA GUIADA
		Jaciment arqueològic	VISITA GUIADA

OCTUBRE

6	dissabte	La Marianna i l'arracada perduda	TALLER
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
7	diumenge	El Rec Comtal: Com l'aigua dibuixa la ciutat	ITINERARI
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
13	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Construïm el Mercat del Born	TALLER
14	diumenge	El Rec Comtal: Com l'aigua dibuixa la ciutat	ITINERARI
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
19	divendres	36+1	ESPECTACLE
20	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Una història per a llepar-se'n els dits	TALLER
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
21	diumenge	El Rec Comtal: Com l'aigua dibuixa la ciutat	ITINERARI
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
27	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Que pugi el teló!	TALLER
		La maleta de l'Agustí. Farrés Brothers i cia.	TEATRE
28	diumenge	El Rec Comtal: Com l'aigua dibuixa la ciutat	ITINERARI
		Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Big Draw	
		La maleta de l'Agustí. Farrés Brothers i cia.	TEATRE

NOVEMBRE

3	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		En Gabriel i la casa de la neu	TALLER
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
4	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Entre pedres i cisells. La bellesa esculpida a la Ribera	ITINERARI
10	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Una història per a llepar-se'n els dits	TALLER
11	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Entre pedres i cisells. La bellesa esculpida a la Ribera	ITINERARI
17	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Que pugi el teló!	TALLER
		Teatre familiar	TEATRE
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
18	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Entre pedres i cisells. La bellesa esculpida a la Ribera	ITINERARI
		Maravilla en el país de las miserias. Atikus Teatro	TEATRE
Del 21 al 24		Jornades Triàlegs. Monument, poder, comunitat	
24	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Construïm el Mercat del Born	TALLER
25	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Entre pedres i cisells. La bellesa esculpida a la Ribera	ITINERARI
29 i 30		Congrés Internacional 68s	

DESEMBRE

1	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		En Peret Gafarró	TALLER
2	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		El projecte Barcelona: La ciutat imaginada	ITINERARI
8	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Una història per a llepar-se'n els dits	TALLER
9	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		El projecte Barcelona: La ciutat imaginada	ITINERARI
15	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
		Construïm el Mercat del Born	TALLER
		Papirus. Xirriquiteula Teatre	TEATRE
16	diumenge	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		El projecte Barcelona: La ciutat imaginada	ITINERARI
		Papirus. Xirriquiteula Teatre	TEATRE
22	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
23	diumenge	El projecte Barcelona: La ciutat imaginada	ITINERARI
29	dissabte	Un passeig en família	VISITA GUIADA
		Un jaciment de xocolata	VISITA GUIADA
30	diumenge	El projecte Barcelona: La ciutat imaginada	ITINERARI

MEMÒRIA

2018

